

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
CUMHURİYET MECLİSİ
TUTANAK DERGİSİ

8'inci Birleşim
31 Ekim 1989, Salı

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I. GELEN EVRAK	1388-1390
II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	
A ONAYA SUNULANLAR	
1. Hukuk ve Siyasî İşler Komitesi Başkanlığının, Ceza (Değişiklik No:2) Yasa Tasarısının üçün- cü görüşmesine ilişkin Tezkeresi.	1392
2. İdari ve Sosyal İşler Komitesi Başkanlığının, Üst Kademe Yöneticileri (Değişiklik No:2) Yasa Tasarısının ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi.	1393-1394
3. Hukuk ve Siyasî İşler Komitesi Başkanlığının, Şirketler (Değişiklik) Yasa Tasarısının ivedi- likle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi.	1394-1395
4. Hukuk ve Siyasî İşler Komitesi Başkanlığının, Kahvecizade Hafız Mustafa Faik Efendi Mülhak Vakfına ilişkin İstibdal Muamelesine ilişkin kararın onaylanmasına ilişkin Karar Tasarısının ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi.	1395-1396
5. İdari ve Sosyal İşler Komitesi Başkanlığının, Din İşleri Dairesi (Değişiklik) Yasa Tasarısının ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi.	1376-1397

6. İdari ve Sosyal İşler Komitesi Başkanlığının Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Memurları Emeklilik (Değişiklik) Yasa Tasarısının ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi. 1397-1398

B. BİLGİYE SUNULANLAR

- Bağımsız milletvekilleri Sayın Alpay Durduran ile Sayın Rasih Keskiner'in Yeni Kıbrıs Partisi'ni temsilen Mecliste görev yapacaklarını bildiren Tezkere. 1398

III. GÖRÜŞÜLEN TASARILAR

1. Ceza (Değişiklik No:2) Yasa Tasarısının üçüncü görüşmesi. 1399
2. Üst Kademe Yöneticileri (Değişiklik No:2) Yasa Tasarısı (Y.T.No:373/5/89) ile İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu. 1400-1407
3. Şirketler (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:297/3/88) ile Hukuk ve Siyasi İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu. 1408-1436
4. Kahvecizade Hafız Mustafa Faik Efendi Mülhak Vakfına Ait İstibdal Muamelesine İlişkin Kararın Onaylanmasına ilişkin Karar Tasarısı E(K-3)492-89 ile Hukuk ve Siyasi İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu. 1437-1461
5. Din İşleri Dairesi (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:104/1/86) ile İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu. 1462-1485
6. Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Memurları Emeklilik (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:371/4/89) ile İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu. 1486-1499

I. GELEN EVRAK
TASARILAR

1. 1990 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısı (Y.T.No:376/5/89)
(Başkanlığa geliş tarihi:30.10.1989)(Ekonomi, Maliye,
Bütçe ve Plân Komitesine)

SORULAR VE YANITLARI

2. Cumhuriyetçi Türk Partisi Girne Milletvekili Sayın
Fadıl Çağda'nın, "Dr. Derviş Eroğlu veya I. derecedeki
Kan ve Sihri akrabalarından birinin puan satın alıp
almadığı" ile ilgili Yazılı Sorusuna (Y.S.No:241/4/89)
Başbakanlığın Yanıtı (Başkanlığa geliş tarihi:30.10.1989)
(Soru Sahibine)
3. Toplumcu Kurtuluş Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın
Erdal Süreç'in, "Güney Kıbrıs'a Geçiş İzinleri"
ile ilgili Yazılı Sorusuna (Y.S.No:248/5/89) Dışişleri
ve Savunma Bakanlığının Yanıtı (Başkanlığa geliş
tarihi:31.10.1989)(Soru Sahibine)
4. Cumhuriyetçi Türk Partisi Gazi Mağusa Milletvekili
Sayın Ergin Abdullah'ın, "Süt Analizleri ve İthal
Edilen Tarımsal İlâçlar" ile ilgili Yazılı Sorusuna
(Y.S.No:242/5/89) Tarım ve Orman Bakanlığının Yanıtı
(Başkanlığa geliş tarihi:31.10.1989)(Soru Sahibine)
5. Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa Milletvekili
Sayın Mehmet Altınay'ın, "Girne ve Gazi Mağusa Yöre-
sinde özellikle belirli köylerde dolunun neden olduğu
Zarar" ile ilgili Yazılı Sorusu (Y.S.No:269/5/89)
(Başkanlığa geliş tarihi:31.10.1989)(Başbakanlığa)

SAYIŞTAY RAPORLARI

6. Sayıştay Başkanlığının, Sağlık Bakanlığı ilâç ve
Eczacılık Dairesine bağlı bazı Personelin Sosyal
Sigortalardan sağladığı haksız kazanç hakkında Sayış-
tay Denetim Raporu (S.R.No:38/5/89) (Başkanlığa
geliş tarihi:31.10.1989)(Ekonomi, Maliye, Bütçe
ve Plân Komitesine)

RAPORLAR

7. Cumhurbaşkanınca bir daha görüşülmek üzere geri gönderilen Motorlu Araçlarla Yolcu ve Eşya Taşınması (Denetim) (Değişiklik) Yasası (Y.T.No:356/4/89) ve Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin Yasaya ilişkin Raporu (Başkanlığa geliş tarihi:31.10.1989)

TEZKERELER

8. Bağımsız Milletvekilleri Sayın Alpay Durduran ile Sayın Rasih Keskiner'in yeni kurulan Yeni Kıbrıs Partisi Milletvekilleri olarak görev yapacaklarına ilişkin Tezkere (3556/1989)(Başkanlığa geliş tarihi: 30.10.1989)
9. Hukuk ve Siyasi İşler Komitesi Başkanlığının, Genel Kurul gündeminde bulunan Ceza (Değişiklik No:2) Yasa Tasarısının (Y.T.No:359/4/89) üçüncü görüşmesinin Kısa İsim okunmak ve bütünü oylanmak suretiyle yapılmasına ilişkin Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 31.10.1989)
10. İdari ve Sosyal İşler Komitesi Başkanlığının, Genel Kurul gündeminde bulunan Üst Kademe Yöneticileri (Değişiklik No:2) Yasa Tasarısının (Y.T.No:373/5/89) ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi:31.10.1989)
11. Hukuk ve Siyasi İşler Komitesi Başkanlığının, Genel Kurul gündeminde bulunan Şirketler (Değişiklik) Yasa Tasarısının (Y.T.No:297/3/88) ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi. (Başkanlığa geliş tarihi: 31.10.1989)

12. Hukuk ve Siyasi İşler Komitesi Başkanlığının, Genel Kurul gündeminde bulunan, Kahvecizade Hafız Mustafa Faik Efendi Mülhak Vakfına ilişkin İstibdal Muamelesine ilişkin Kararın Onaylanmasına ilişkin Karar Tasarısının (G.K.T.No:8/4/89) ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi:31.10.1989)
13. İdari ve Sosyal İşler Komitesi Başkanlığının, Genel Kurul gündeminde bulunan Din İşleri Dairesi (Değişiklik) Yasa Tasarısının (Y.T.No:104/1/86) ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi:31.10.1989)
14. İdari ve Sosyal İşler Komitesi Başkanlığının, Genel Kurul gündeminde bulunan Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Memurları Emeklilik (Değişiklik) Yasa Tasarısının (Y.T.No:371/4/89) ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi:31.10.1989)

BİRİNCİ OTURUM

Açılış Saati: 10.30

BAŞKAN - Başkan Yardımcısı Dt. Sait Güven

KÂTİP - Dr. Erbay Kanatlı

KÂTİP - Feridun Önsav

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin I'inci Dönem, 5'inci Yasama Yılı'nın 8'inci Birleşimini açıyorum. Ad okuyarak yoklama yapar mısınız?

(Ad okunarak yoklama yapıldı)

KÂTİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır. Gündem gereği görüşmelere geçiyoruz. Gündemin birinci maddesi, Başkanlığın Genel Kurula Sunuşlarıdır.

II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI:

A. ONAYA SUNULACAKLAR:

1. Hukuk ve Siyasî İşler Komitesi Başkanlığının, Ceza (Değişiklik No:2) Yasa Tasarısının üçüncü görüşmesine ilişkin Tezkeresi.

Lütfen okur musunuz?

KATIP -

HUKUK VE SİYASİ İŞLER KOMİTESİ
BAŞKANLIĞI

Sayı: Y.T.No: 359/4/89

30.10.1989

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

Öz: Ceza (Değişiklik No:2) Yasa Tasarısı
hakkında.

Öz'de adı geçen Yasa Tasarısının, Tasarıda
maddî hata bulunmadığından, İçtüzüğü'nün 38'inci madde-
sinin (1)'inci fıkrası uyarınca üçüncü görüşmesinin,
Tasarının kısa adının okunması ile başlamasını
ve bütününün oylanması ile son bulmasını önerir,
gereğini saygılarımla rica ederim.

Dr. Yüksel Tüccaroğlu
Hukuk ve Siyasî İşler Komitesi
Başkanı

BAŞKAN - Bu öneri hakkında görüşü olan var mı?...
Yoktur. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?...
Reddeden yok. Çekimser?... Yok. Oybirliği ile kabul
edilmiştir.

BAŞKAN - 2) İdari ve Sosyal İşler Komitesi Başkanlığının
Üst Kademe Yöneticileri (Değişiklik No: 2) Yasa Tasarısının
ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresidir.

KATİP -

İDARİ VE SOSYAL İŞLER KOMİTESİ
BAŞKANLIĞI

Sayı:Y.T.No:373/5/89

30 Ekim 1989

Konu:Üst Kademe Yöneticileri
(Değişiklik No:2)Yasa
Tasarısı hakkında ivedilik

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

Cumhuriyet Meclisi Genel Sekreterliği Orgütü
(Kuruluş, Görev ve Yönetim İlkeleri) Yasasının
öngördüğü yapılaşmanın gereği olarak, çatının
çatılmasına neden olacak Müdürlüklerin bir an önce
doldurulabilmesine olanak sağlamak gerekçesiyle
Genel Kurul gündeminde bulunan Üst Kademe
Yöneticileri (Değişiklik No:2) Yasa Tasarısı
hakkında, Meclis İçtüzüğü'nün 86'nci maddesinin
(2)'nci fıkrası uyarınca üçüncü görüşmesinin ikinci
görüşmeden hemen sonra aynı birleşimde
yapılmasını; İçtüzüğü'nün 98'inci maddesinin
(1)'nci fıkrası uyarınca üçüncü görüşmesinin
Tasarının kısa adının okunması ile bağlamasını
ve bütünü'nün oylanması ile son bulmasını önerir,
gereğini saygılarımla arz ederim.

Hüseyin Curcioğlu
İdari ve Sosyal İşler Komitesi Başkanı

- 1394 -

BAŞKAN - Bu öneri hakkında söz isteyen var mıdır?... Yoktur. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edildi.

3) Hukuk ve Siyasi İşler Komitesi Başkanlığının Şirketler (Değişiklik) Yasa Tasarısının ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresidir. Lütfen okuyunuz.

KATİP -

HUKUK VE SİYASİ İŞLER KOMİTESİ
BAŞKANLIĞI

Sayı: Y.T.No:297/3/88

3.10.1989

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

Öz: Şirketler (Değişiklik) Yasa Tasarısı
hakkında ivedilik önergesi.

Adı geçen Yasa Tasarısının, "yerel sigorta şirketlerinin kuruluşuna olanak sağlamak" amacı ile ivedi olarak yasalaşması gerekmektedir.

Bu nedenle, İktüzüğün 86'ncı maddesinin (2)'nci fıkrası uyarınca Yasa Tasarısının üçüncü görüşmesinin ikinci görüşmeden hemen sonra aynı birleşimde yapılmasını; İktüzüğün 98'inci maddesinin (1)'inci fıkrası uyarınca üçüncü görüşmesinin Tasarının kısa isminin okunması ile başlamasını ve bütününün oylanması ile son bulmasını önerir, gereğini saygılarımla arz ederim.

Dr. Yüksel Tüccaroğlu
Hukuk ve Siyasi İşler Komitesi
Başkanı.

../ 1395..

BAŞKAN - Bu öneri hakkında söz isteyen var mıdır?... Yoktur. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edildi.

4) Hukuk ve Siyasi İşler Komitesi Başkanlığının Kahvecizade Hafız Mustafa Faik Efendi Mülhak Vakfına ilişkin İstibdal muamelesine ilişkin kararın onaylanmasına ilişkin Karar Tasarısının ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresidir. Lütfen okur musunuz?

KATİP -

HUKUK VE SİYASİ İŞLER KOMİTESİ
BAŞKANLIĞI

Sayı: G.K.T.No:18/4/89

30.10.1989

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

**Öz: Kahvecizade Hafız Mustafa Faik
Efendi Mülhak Vakfına ilişkin
Kararın Onaylanmasına ilişkin
Karar Tasarısı hakkında ivedilik
Önergisi.**

Adı geçen Karar Tasarısının sözkonusu Mülhak Vakfın mağdur edilmemesi gerekçesi ile ivedi yürürlüğe konması gerekmektedir.

Bu nedenle İktisadın 86'ncı maddesinin (2)'inci fıkrası uyarınca Karar Tasarısının üçüncü görüşmesinin ikinci görüşmeden hemen sonra aynı birleşimde yapılmasını; İktisadın 98'inci maddesinin (1)'inci fıkrası uyarınca üçüncü görüşmesinin, Tasarının kısa isminin okunması ile bağlanmasını ve bitirilmesini oylanması ile son bulmasını önerir, gereğini saygılarımla arz ederim.

Dr. Yüksel Tüccaroğlu
Hukuk ve Siyasi İşler Komitesi Başkanı

BAŞKAN - Bu öneri hakkında söz isteyen var mıdır?.. Yoktur. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler? Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edildi.

5) İdari ve Sosyal İşler Komitesi Başkanlığının Din İşleri Dairesi(Değişiklik) Yasa Tasarısının ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresidir. Lütfen okur musunuz?

KATİP -

İDARİ VE SOSYAL İŞLER KOMİTESİ
BAŞKANLIĞI

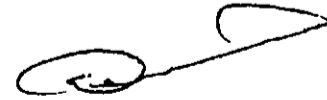
Sayı:Y.T.No:104/1/86

30/Ekim/1989

Konu: Din İşleri Dairesi
(Değişiklik) Yasa Tasarısı
hakkında ivedilik

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

Müftülük Makamının doldurulabilmesine olanak sağlamak gerekçesiyle, Genel Kurul gündeminde bulunan Din İşleri Dairesi(Değişiklik) Yasa Tasarısı hakkında, Meclis İçtüzüğü'nün 86'ncı maddesinin (2)'nci fıkrası uyarınca üçüncü görüşmesinin ikinci görüşmeden hemen sonra aynı birleşimde yapılmasını; İçtüzüğü'nün 98'nci maddesinin (1)'nci fıkrası uyarınca üçüncü görüşmesinin Tasarının kısa adının okunması ile başlamasını ve bütününün oylanması ile son bulmasını önerir, gereğini saygılarımla arz ederim.

Hüseyin Cıçioğlu

İdari ve Sosyal İşler Komitesi Başkanı
../ 1397..

BAŞKAN - Bu öneri hakkında konuşmak isteyen var mı?... Yoktur. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

6. İdarî ve Sosyal İşler Komitesi Başkanlığının Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Memurları Emeklilik (Değişiklik) Yasa Tasarısının ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeredir.

Lütfen okur musunuz?

KÂTİP -

İDARİ VE SOSYAL İŞLER KOMİTESİ BAŞKANLIĞI

Sayı: Y.T.No:371/4/89

30 Ekim 1989

Konu: Vakıflar ve Din İşleri
Dairesi Memurları Emeklilik
(Değişiklik) Yasa Tasarısı
hakkında ivedilik.

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Memurları Emeklilik Yasası düzenlenirken sehven muafiyet kapsamı dışında bırakılan Müftülük memurlarının mağduriyetlerinin bir an önce giderilebilmesi gerekçesiyle, Genel Kurul gündeminde bulunan Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Memurları Emeklilik (Değişiklik) Yasa Tasarısının, İçtüzüğü'nün 86'ncı maddesinin (2)nci fıkrası uyarınca üçüncü görüşmesinin ikinci görüşmeden hemen sonra aynı birleşimde yapılmasını; İçtüzüğü'nün 98'inci maddesinin (1)'inci fıkrası uyarınca üçüncü görüşmesinin Tasarının kısa adının okunması ile başlamasını ve bütünün oylanması ile son bulmasını önerir, gereğini saygılarımla arz ederim.

Hüseyin Curcioğlu
İdari ve Sosyal İşler Komitesi
Başkanı

../ 1398..

BAŞKAN - Bu öneri hakkında söz isteyen var mıdır?... Yoktur. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

B. BİLGİNİZE SUNULACAKLAR:

Bağımsız milletvekilleri Sayın Alpay Durduran ile Sayın Rasih Keskiner'in, Yeni Kıbrıs Partisi'ni temsilen Mecliste görev yapacaklarını bildiren tezkeredir.

Lütfen okur musunuz?

KÂTİP -

30 Ekim 1989

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

Biz, Bağımsız Milletvekilleri Alpay Durduran ve Rasih Keskiner, bundan böyle, kurucuları arasında yer aldığımız Yeni Kıbrıs Partisi mensubu olduğumuzu ve bu partinin temsilcileri olarak Mecliste bulunduğumuzu saygılarımızla bilgilerinize sunarız.

Alpay Durduran

Rasih Keskiner

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Hayırlı uğurlu olsun.

Sayın milletvekilleri; gündemin birinci maddesi tamamlanmıştır. Sıra, Özel Gündemde Yer Alacak İşler Bölümüne gelmiştir.

Bu bölümde görüşülecek konu olmadığından, şimdi, Seçimler ve Oylaması Yapılacak İşler Kısımına gelmiştir.

Bu kısımda, Ceza (Değişiklik No:2) Yasa Tasarısının üçüncü görüşmesine geçiyoruz.

Lütfen kısa ismi okur musunuz?

KÂTİP -

Kısa isim 1. Bu Yasa, Ceza (Değişiklik No:2) Yasası...
Fasıl 154 olarak isimlendirilir ve aşağıda Esas Yasa olarak
3/1962 anılan Ceza Yasası ile birlikte okunur.
43/1963
15/1972
20/1974
31/1975
6/1983
22/1989

BAŞKAN - Bu Tasarının bütünü oylarınıza sunuyorum.
Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edildi.

Sayın milletvekilleri; sıra, Görüşülecek Tasarı ve Önerilerle Komitelerden Gelen Diğer İşlere gelmiştir.

Bu kısımda, önce birinci sırada yer alan Üst Kademe Yöneticileri (Değişiklik No:2) Yasa Tasarısı ile İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin raporunun görüşülmesine gelmiştir.

Sayın Komite Başkanı, lütfen raporunuzu sunar mısınız?...

İDARİ VE SOSYAL İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI
HÜSEYİN CURCIOĞLU - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

CUMHURİYET MECLİSİ İDARİ VE SOSYAL İŞLER
KOMİTESİNİN "ÜST KADEME YÖNETİCİLERİ
(DEĞİŞİKLİK No:2) YASA TASARISINA
(Y.T.No:373/5/89) İLİŞKİN RAPORUDUR

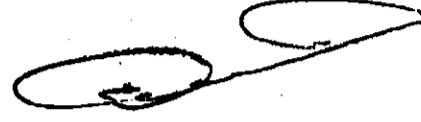
Komitemiz, 26 Ekim 1989 tarihli toplantısında ivedilikle görüşülmek üzere iletilen Üst Kademe Yöneticileri (Değişiklik No:2) Yasa Tasarısını, Tasarının Ek'teki Sunuş Gerekçesi ışığında görüşmüş ve çalışmalarını tamamlamıştır.

Komitemiz, Tasarının 1'nci, 2'nci ve 3'ncü maddelerini aynen ve oyçokluğu ile kabul etmiştir.

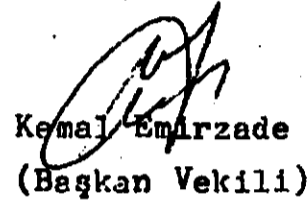
Komitemiz, Tasarının tümünü oyçokluğu ile kabul etmiştir.

Komite üyelerinden Sayın Kemal Emirzade, Sayın Ergin Abdullah ve Sayın Hüseyin Angolemlı, üçlü kararname olgusuna karşı oldukları gerekçeyle Tasarının tek tek maddelerine ve tümüne olumsuz oy kullanmışlardır.

Komitemiz, Tasarının sunulan Rapor ışığında değerlendirilerek kabulünü oyçokluğu ile Genel kurula salık verir.

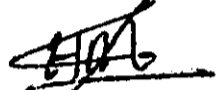
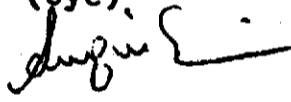

Hüseyin Curcioğlu
(Başkan)

Kemal Emirzade
(Başkan Vekili)

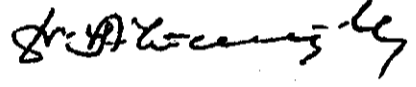
Ergin Abdullah
(Üye)

Hüseyin Angolemlı
(Üye)

Onay F. Demirciler
(Üye)

Yüksel Tüccaroğlu
(Üye)

Emin Uzun
(Üye)

EK

ÜST KADEME YÖNETİCİLERİ (DEĞİŞİKLİK NO:2)

YASA TASARISININ

GENEL GEREKÇESİ:

Cumhuriyet Meclisinin, Anayasadan, yasalardan ve içtüzükten kaynaklanan yetki ve görevlerinin yerine getirilmesinde pek yönlü ve ağırlıklı görevler üstlenen Cumhuriyet Meclisi Genel Sekreterliği Örgütünün, bu görevleri daha etkili ve daha verimli bir biçimde yerine getirmesine olanak sağlayacak bir yapıya kavuşturulabilmesi amacıyla yürürlüğe konulan 51/1989 sayılı Cumhuriyet Meclisi Genel Sekreterliği Örgütü (Kuruluş, Görev ve Yönetim İlkeleri) Yasasının öngördüğü yapılaşmanın gereği olarak, çatının çatılmasına neden olacak Müdürlüklerin geciktirilmeden ivedilikle oluşturulması gerekmekte, bu da herşeyden önce söz konusu müdürlüklerin kısa sürede atanmasını zorunlu kılmaktadır.

Yasa Tasarısı, bu gereklilik ve zorunluluğu karşılamak amacıyla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ:

- Madde 1.** Tasarının 1'inci maddesi Meclis İhtüzüğüne öngördüğü gereklere uygun olarak Yasanın kısa ismine özgülmüştür.
- Madde 2.** Tasarının 2'nci maddesi ile, Esas Yasaya ekli olan ve Üst Kademe Yöneticilerini topluca bir arada gösteren Birinci Cetvelde yapılan değişiklikle, 51/1989 sayılı Cumhuriyet Meclisi Genel Sekreterliği Örgütü (Kuruluş, Görev ve Yönetim İlkeleri) Yasasına koşut olarak Müdür sayısı birden ikiye çıkarılmıştır. Buna göre Cetvelde yer alan Meclis Dairesi Müdür Kadrosu kaldırılmakta ve yerine, 51/1989 sayılı Yasa gereği İdarî, Mali, Teknik, Parlamenter Hizmetler Müdürü kadrosu ile Yasalar, Kararlar ve Tutanaklar Müdürü Kadrosu konmaktadır.
- Madde 3.** Maddede Yasanın yürürlüğe girmesi ile ilgili kurallara yer verilmiştir.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Komite Başkanı
Hüseyin Curcioğlu.

Sayın milletvekilleri; Rapor ve Tasarının bütünü
üzerinde söz isteyen var mı?... Buyurun Sayın Hüseyin
Angolemlî.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan,
sayın milletvekilleri; biz parti olarak müdürlerin üçlü
kararnamelerle tayinine karşıyız. Bu, teknik yetenek
isteyen yerlerin böylesine politik mevkiler haline
getirilmesi sakıncalıdır. Hatta giderek zaman zaman
politikacıların ve kişilerin dahi etkisi ile işte bu
mevkilerin ehli olmayan kişilerin bu mevkilere getirildi-
ğini görmekteyiz. Halbuki bırakalım kişiler emek
sarfederek teknik bilgilerini artırarak bu yerlere
gelsinler, bu yerlerin ehli olsunlar ki bundan da
büyük yarar sağlansın. Bu düşüncelerle biz bu deği-
şikliğe ret oyu vereceğiz. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Hüseyin Angolemlî.

Başka söz isteyen var mıdır?... Buyurun
Sayın Ergin Abdullah.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan,
değerli milletvekilleri; Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak
komite düzeyinde de Üst Kademe Yöneticileri (Değişiklik
No:2) Yasa Tasarısının görüşüldüğü toplantıda ana hareket
noktamızın Üst Kademe Yöneticilerinin siyasi mevki haline
getirilmesi ve bunun bir anlamda siyasilerin direkt yönetim
ve kontrolüne bağımlı kılınması amaçlandığı için Meclis
içerisinde yapılması düşünülen İdari, Mali, Teknik ve
Parlamente Hizmetler Müdürlüğü ile Yasalar, Kararlara
ve Tutanaklar Müdürlüğü'nün de böylesi bir yapılanmaya
getirilmesi, böylesi bir yapılanma ile veyahut da

atama usulünü getirmeye çalışılmasının üçlü kararname sistemi içerisinde yer almaması gerektiğini düşündüğümüz için ve temelde bu üçlü kararname sisteminin kamu yönetiminde birtakım ciddi sakıncaları yaşadığımız ve yaşamaya da devam ettiğimiz bu günlerde Meclisin kendi iç bünyesinde bu tür siyasi mevki haline getirilen iki yeni müdürlüğün en global düzeydeki kararname sistemine karşı oluşumuzun ret gerekçesi olduğunu belirtmiştik o aşamada da.

Burda da bir kez daha yineliyoruz. Genel düzeyde üçlü kararname sisteminin terkedilerek kamu yönetiminde daha demokratik ve daha çağdaş bir yapının getirilmesi gerektiğini savunduğumuz için

burda getirilen Üst Kademe (Değişiklik NO:2) Yasa Tasarısına da bu temel ana nedenden ötürü ret oyu kullanır, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ergin Abdullah. Başka söz isteyen var mı? Yoktur.

Sayın milletvekilleri; Rapor ve Tasarının bütünü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Madde madde görüşülmesini oylarınıza sunuyorum...

TOKAY VARIŞ (Girne) (Yerinden) - Ad okunarak yoklama yapılmasını öneriyorum Sayın Başkan.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden)- Nisap vardır Sayın Başkan, hiç gereği yok ona, nisap var apaçık ortada.

GENÇLİK, SPOR VE ÇALIŞMA BAKANI GÜNAY CAYMAZ (Yerinden)- Nisap var Sayın Başkan.

KATİP - Evet vardır efendim, nisap vardır efendim.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; ad okuyarak yoklama yapmaya gerek yoktur, çünkü nisap vardır. Madde madde görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Lütfen sayar mısınız?

KATİP - 19 .

BAŞKAN - Reddedenler?

KATİP - 14 .

BAŞKAN - Çekimser?... Yok. 19 kabul, 14 ret, oyçokluğu ile kabul edilmiştir. Lütfen 1'inci maddeyi okur musunuz?..

KÂTİP -

ÜST KADEME YÖNETİCİLERİ (DEĞİŞİKLİK NO:2) YASA TASARISI

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi
aşağıdaki Yasayı yapar:

Kısa 1. Bu Yasa, Üst Kademe Yöneticileri (Değişiklik No:2)
İsim 53/1977 Yasası olarak isimlendirilir ve aşağıda "Esas Yasa"
12/1980 olarak anılan Üst Kademe Yöneticileri Yasası ile
7/1981 birlikte okunur.
51/1982
24/1983
43/1983
2/1984
20/1986
4/1987
49/1987
50/1987
33/1989

BAŞKAN - 1'inci madde üzerinde söz isteyen var mı? Yoktur.
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...Reddedenler?...
Çekimser?...Oycokluğu ile kabul edilmiştir.

KÂTİP -

Esas 2. Esas Yasa, 2'inci maddesine bağlı Birinci Cetvelin
Yasanın 15'inci sırasında yer alan Meclis Dairesi Müdürü
2'inci 15'inci sırasında yer alan Meclis Dairesi Müdürü
Maddesi- kadrosu, baremi ile birlikte kaldırılmak ve yerine
ne bağl' aşağıdaki yeni sayı, kadro ve barem eklenmek suretiyle
Birinci değiştirilir:
Cetvelin
Değiştirilmesi

15, İdari, Mali, Teknik ve Parlamenter
Hizmetleri Müdürü . Barem 18 A

15 A, Yasalar, Kararlar ve Tutanaklar
Müdürü . Barem 18 A"

BAŞKAN -2'nci madde üzerinde söz isteyen var mı? Yoktur. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...Reddedenler?...Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

KATİP -

Yürürlüğe 3. Bu Yasa, Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten giriş başlayarak yürürlüğe girer.

BAŞKAN - 3'üncü made üzerinde söz isteyen var mı? Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler? Reddeden?... Çekimser?...Oyçokluğu ile kabul edilmiştir. Böylece madde madde görüşülmesi tamamlanmıştır. Şimdi sıra üçüncü görüşmesine gelmiştir. Üçüncü görüşme kısa ismi okumak ve bütününü oylamak suretiyle yapılacaktır. Lütfen kısa ismi okur musunuz?

KATİP -

Kısa İsim 1. Bu Yasa, Üst Kademe Yöneticileri (Değişiklik NO:2) Yasası olarak isimlendirilir ve aşağıda
53/1977 12/1980 "Esas Yasa" olarak anılan Üst Kademe Yöneticileri
7/1981 Yasası ile birlikte okunur.
51/1982
24/1983
43/1983
2/1984
20/1986
4/1987
49/1987
50/1987
33/1989

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Tasarının bütününü oy oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...Reddedenler?... Çekimser?...Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; şimdi sıra Şirketler (Değişiklik) Yasa Tasarısı ile Hukuk ve Siyasi İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporuna gelmiştir. Sayın Komite Başkanını Raporunuzu sunar mısınız?

HUKUK VE SİYASİ İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI DR.YÜKSEL
TÜCCAROĞLU -

KUZEY KIBRIS TURK CUMHURİYETİ CUMHURİYET
MECLİSİ HUKUK VE SİYASİ İŞLER KOMİTESİNİN
"ŞİRKETLER (DEĞİŞİKLİK) YASA TASARISINA
(Y.T.No:297/3/88) İLİŞKİN RAPORUDUR

Komitemiz, 9 Ekim ve 25 Ekim 1989 tarihlerinde yapmış olduğu toplantılarda görüşülmek üzere iletilen Şirketler (Değişiklik) Yasa Tasarısını (Y.T.No:297/3/88) Ek'te sunulan hazırlanmış gerekçeleri ile Başsavcılık ve şirketler Mukayyitliği temsilcilerinin görüşleri ışığında incelemiş ve Tasarayı yapmış olduğu esasa ve şekle ilişkin değişiklik ve düzenlemelerle birlikte oybirliği ile kabul etmiştir.

Komitemiz, Tasarının 1'inci maddesini aynen ve oybirliği ile kabul etmiştir.

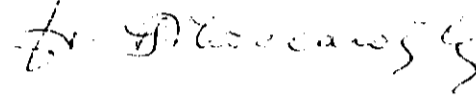
Komitemiz, Tasarının ikinci maddesini yapmış olduğu şekle ilişkin değişiklikle aynen ve oybirliği ile kabul etmiştir.

Komitemiz, Tasarının üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci maddelerini aynen ve oybirliği ile kabul etmiştir.

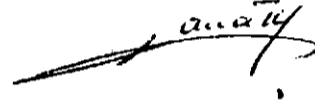
Komitemiz, tasarının yedinci maddesini uygulamaya açıklık getirilmesi gerekçesiyle "7'inci maddesi Bakanlar Kurulunun Resmi Gazetede yayınlamaacağı bir ilânla belirtileceği tarihten başlayarak" söz dizisini çıkararak, "Bu Yasanın 7'inci maddesi, sigorta şirketlerinin kuruluşun, faaliyetlerinin düzenlenmesine ve denetlenmesine ilişkin bir yasanın Resmi Gazetede yayımlanıp yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak" söz dizilerini koyarak, maddeyi oybirliği ile kabul etmiştir.

Komitemiz, Tasarının tümünü oybirliği ile kabul etmiştir.

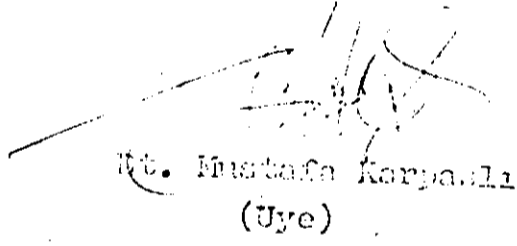
Komitemiz, Tasarının sunulan Rapor ışığında değerlendirerek kabulünü oybirliği ile Genel Kurula salık verir.

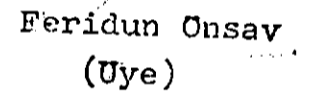
Dr. Yüksel Tüccaroğlu
(Başkan)

Dr. Erbay Kanatlı
(Başkan Yardımcısı)

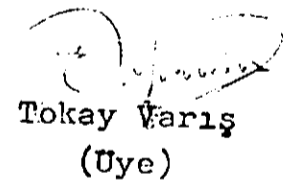
İt. Mustafa Karpaşlı
(Uye)

Feridun Onsav
(Uye)

Hasan Sarıca
(Uye)

(Toplantıya katılmadı)

Tokay Varış
(Uye)

Çetin Veziroğlu
(Uye)
(Son Toplantıya katılmadı)

G E R E K Ç E

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ekonomisinin gelişmesine paralel olarak, çeşitli sahalarda, gün geçtikçe daha geniş şekilde şirketleşme yoluna gidilmektedir; Şirketleşme iyi bir gelişme olmakla beraber bu arada bir kısım suhnetli veya dirayetsiz kişiler şirketlerin "sınırlı sorumlu" olmasından ve asgari bir milyon 1 sermaye ile kurulabilmelerinden yararlanarak, kapasitelerinin çok üzerinde, yüz milyonlarla ifade edilen mükellefiyetler altına girmekte daha sonra da çeşitli nedenlerle bu mükellefiyetlerini yerine getiremiyerek iflâs durumuna düşmekte ve kendilerinden alacaklı olan geniş halk kitlelerini mağdur duruma sekmektedirler. Devletimiz bunun acı örneklerini "narenciye" ve "inşaat" sahalarında yaşamıştır. Bu durumları bir dercedeye kadar önlemek, Yasa tahtında tahsil edilen harçları günün koşullarına uydurmak ve Yerel Sigorta Şirketlerinin kuruluşuna olanak sağlamak amacıyla bu yasa hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

1- Tasarının 1. maddesi "kısa isim" olarak tasarının ismini düzenlemektedir.

2- Tasarının 2. maddesi; Esas Yasa'nın şirketlerin tescilleri ile ilgili 14. maddesini yeniden düzenlemektedir. Halen pay sermayesi olan ve kayıtlı sermayesi en az bir milyon Türk Lirası olan ve kayıtlı sermayesinin en az bir milyon Türk Liralık kısmı kurucular tarafından taahhüt edilen herhangi bir şirket tescil edilebilmektedir. Yapılan yeni düzenleme ile pay sermayesi olan şirketlerin tescil edilebilmesi; kayıtlı ve taahhüt edilmiş sermayelerinin en az on milyon Türk Lirası olması şartına bağlanırken; Kamu yararını korumak maksadıyla denetime tabi ilân edilecek bazı iş ve faaliyet sahalarında kurulacak şirketlerin taahhüt edilmiş ve/veya ödenmiş asgari sermayelerinin Bakanlar Kurulunca saptanabilmesine ve bu gibi şirketlerin münferit tescillerinin Bakanlar Kurulu'nun iznine tabi tutulmasına olanak sağlanmaktadır. Böylece bir milyon Türk Liralık sermaye ile yüz milyonlarla ifade edilen mükellefiyetler altına girerek çeşitli nedenlerle iflâs noktasına sürüklenme durumları karşısında; geniş halk kitlelerinin mağduriyetinin önlenmesine olanak sağlanmaktadır.

3- Tasarının 3. maddesi ile Esas Yasa'nın 347. maddesine getirilen değişiklikle; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde bir işyeri açmış, deniz aşırı şirketlerin atıl duruma düşmeleri halinde; Muhtayide yerel şirketler gibi bu şirketlerin de kaydını sicilden silme yetkisi vermektedir.

4- Tasarının 4, 5 ve 6. maddeleri ile Esas Yasa'nın 365 ve 367 maddeleri ile "Onbirinci Cetveli" değiştirilerek Esas Yasa tahtında tahsil edilen harçlar günün koşullarına uydurulmuştur.

5- Tasarının 7. maddesi, Esas Yasanın, Yerel Sigorta Şirketlerinin kuruluşunu yasaklayan 391. maddesini yürürlükten kaldırır ve 392. maddesini de 391. madde olarak sayılandırır.

6- Tasarının 8. maddesi, değişiklik yasa tasarısının ilgili maddelerinin yürürlüğe gireceği tarihleri düzenlemektedir. Yerel Sigorta Şirketlerinin kuruluş ve denetimi tamamen teknik bir konu olup ayrı bir Yasayla düzenlenmesi gerektiğinden, bu madde böyle bir Yasa geçirilinceye kadar, Esas Yasanın 391. maddesinin yürürlükten kaldırılmasını amaçlamaktadır.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Komite Başkanı Yüksel Tüccaroğlu.

Sayın milletvekilleri; Rapor ve Tasarı üzerinde söz isteyen var mı?...

KATİP - Sayın Alpay Durduran.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Alpay Durduran.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Şirketler (Değişiklik) Yasa Tasarısı bazı iddialarla sunulmuştur. Yasanın gerekçesinde yer alan bu iddialara bir bakarsak şunları görmekteyiz.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, ekonomisinin gelişmesine paralel olarak çeşitli sahalarda gün geçtikçe daha geniş şekilde şirketleşme yoluna gidilmektedir. Şirketleşme iyi bir gelişme olmakla beraber bu arada bir kısım suiniyetli veya dirayetsiz kişiler şirketlerin sınırlı sorumlu olmasından ve 1,000,000,000 TL.'si sermaye ile kurulabilmesinden yararlanarak kapasitelerin çok üstünde 100,000,000'lerle ifade edilen mükellefiyetler altına girmekte, daha sonra da çeşitli nedenlerle bu mükellefiyetleri yerine getiremeyerek, iflas durumuna düşmekte ve kendilerinden alacaklı olan geniş halk kitlelerini mağdur duruma sokmaktadırlar. Devletimiz bunun acı örneklerini narenciye ve inşaat sahalarında yaşamıştır. Bu durumları bir dereceye kadar önlemek, bir dereceye kadar önlemek, yasa

tahtında tahsis edilen harçları günün koşullarına uydurmak ve yerel sigorta şirketlerinin kuruluşuna olanak sağlamak amacı ile bu yasa hazırlanmıştır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; gerekçede gördüğünüz gibi çok acı olaylardan bahsedilmekte, ama bir dereceye kadar önlemek için bu yasa önerisinin sunulduğu da belirtilmektedir. Ne demektir bir dereceye kadar önlemek? Yer alan olaylar şunlar. Bazı şahıslar, kişiler şirket kurmaktadır. Fakat bu şirketin çeşitli alış, verişler veya doğrudan borçlanmalar dolayısıyla aldıkları yükleri taşıyabilecek kadar karşılıkları yoktur ve bu topladıkları yükleri, yani paraları topladıktan sonra ortadan kaybolmaktadır ve geriye tüzel kişilik, yani kişi yok orta yerde, sadece yasal olarak tanımlanmış bir varlık. Yani bir manevi varlıktır, bir soyut varlık ortada durmaktadır. Ordan da bunlar tahsil edilememektedir ve insanlarımız dolandırılmış olmaktadır. Bunu önlemek için ne yapmak gerekir? Herşeyden önce en gelişmiş kapitalist sisteme sahip olan İngiliz döneminden kalma bir yaşamız vardır. Bu yasa halen de İngiltere'de hemen hemen hiç değiştirilmeden uygulanmaktadır ve İngiltere'de böyle bir sıkıntı yaşanmıyor. Bizde ise bunlar almış başını yürümüş durumdadır. Bunu nasıl önleyeceğiz? Tam Osmanlı kafası ile birşey getirildi. Bakanlar Kurulu taahhüt edilmiş, ve/veya, burda İngiliz usulü eklenmiş ve/veya ödenmiş sermayeleri şu miktarın altında olmasın desin.

Bakanlar kurulu böyle bir limit koyacak ve böylece sorunlar halledilecek. Bu arada tabii çeşitli kayıtlardan ve bu arada şirketleri incelemekten dolayı harç alınmasını da devlet geliri olarak gördüğümüzü yine Osmanlı zihniyetine göre, devlet geliri olarak gördüğümüzü de belirtecek şekilde bu harçlarda bir taban, tavan bildirerek Bakanlar Kuruluna havale ettik. Böylece bir işten daha kurtulmuş oldu Meclisimiz. İsteddiği kadar Anayasada "harçlar, ücretler ve vergiler yasa ile düzenlenir." desin. Böylece kenarından yine dolanmış olduk Anayasanın.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; dünyanın en gelişmiş şirketler yasası sahibi olmamıza karşın, nasıl oluyor da bu işler ülkemizde yürüyebiliyordu? Gidin Şirketler Mukayyitliğine, karıştıran dosyalarını, hiçbir şirket hakkında, kamu kuruluşları da dahil, ki bunlar da limited şirket olarak kurulmuş olanlardır, onlar hakkında dahi doyurucu bilgi bulamazsınız. Ortaçağ ve Osmanlı anlayışı doğrultusunda servetlerin gizli kalması ilkesi içimize bir kurt gibi yerleşmiştir. Dolayısıyla şirketler hakkında bilgi verilmesini, bilgi toplanılmasını ve gösterilmesini uygun saymıyoruz. Paranın ve imanın kimde olduğu bilinmez. Gizli kalmalıdır kuralına, Ortaçağ anlayışına uygun olarak herkes parasını, servetini gizlemeyi tercih etmektedir. Ama çağdaş devlet merkantilizmden sonra kapitalizme ve nihayet daha ileri aşamalara, sosyalizme geçişle bunların saklanmasını değil, bunların itiraf edilecek hususlar olmasını öngörmüştür ve eğer bir devlet tüzel kişilik hakkı verecekse, o tüzel kişinin şeffaf olması gerekir. Her şeyi ile halkın önünde açık bir şekilde görülmelidir. Şirketler için gizli kalabilecek hiçbir şey olamaz. Onun için bu kapitalist yazıda, bu çağdaş kapitalizmin en gelişmiş Yasası da şirketlerin her yıl rapor vermesini, raporlarında yer alacak hususları düzenlemiştir. Her şey Şirketler Mukayyitliğine bildirilmeli, her şeyi şirketlerin bilinmelidir ve cüzi, sadece yapılacak olan o muamele dolayısıyla ortaya çıkan masraflardan fazla bir masraf almadan herkes bu bilgileri alabilmelidir ve devlet bunun alınması için yardımcı olmalıdır.

Bunlar hakkında bilgiler toplandı mı, toplanmadı mı diye araştırma yapılmalıdır, yaptırılmalıdır. Şirketler bu bilgileri vermezlerse suç işlemiş olurlar ve bu suç şirketlerin tüzel kişiliğinde kalmaz şirketlerin yöneticileri arasında derece derece paylaştırılmıştır bu yasada. Hapis cezasına kadar giden bir suç olarak öngörülmüştür. Bu bilgiler Şirketler Mukayyitliğinde toplanmalıdır. Şirketler Mukayyitliği güdük olursa, bu bilgileri toplamazsa kanunu çiğnemiş olur. Bu halkın verdiği görevi yerine getirmemiş olur ve ne yazık ki bu mekanizmalar kuruldu kurulalı Şirketler Mukayyitliği çalışmamaktadır, görevlerini yerine getirmemektedir. Korkunç bir personel sıkıntısı çekmektedir. Yıllarca daracık bir odanın içine sıkışmış kalmışlardır, hiçbir şekilde görevlerini yerine getirebilmeleri için gerekli olanaklar kendilerine sağlanmamıştır. Son talihsiz dönemde Meclis yıkılıp de yerine Kurucu Meclis kurulduğunda, kurulan Sayın Denktaş Hükümetine ben yalnız şunu söylediydim. Şirketler Yasasını siz uygulayın, bu ülkeye büyük bir hizmet etmiş olursunuz. Yalnız Şirketler Yasasını uygulayın, bu ülkeye büyük bir hizmet etmiş olursunuz. Paravana rolü almanızı bile affedebiliriz. Sadece Şirketler Mukayyitliğini çalıştırın. Çalıştırılmadı. Şimdi şikâyet ediliyor, herkes şirket kuruyor-muş. E, karar tabi. Yine kuracak Şirketler Mukayyitliği çalışmazsa taahüt ettiği ve/veya ödediği, ikisini toplamazsınız, Bakanlar Kurulu tayin edecek on milyon lira, on milyon lira oldu mu şirket kuracaksınız. Ondan sonra ne olacak? Gidip bir milyar liralık taahüt altına gireceksiniz ondan sonra toplayıp bir milyar lirayı Avustralya. Bilmem son toplayıp da giden Avustralya'ya vardı mı?

Herhalde varmıştır ve rahat rahat orada, burada topladığı beş, altı milyar lirayı çatır çatır yemektedir.

NACİ T.USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Afiyet olsun.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Şirketler Mukayyitliğini çalıştırmaktır esas görev. Bunu tekrar tekrar vurguluyorum. Bu topluma karşı borçtur. Bu Yasa ile verilen görevi yerine getirmek koşuldur.

Şirketler Mukayyitliğine zaman zaman gidip de bazı dosyaları incelediğim herkes tarafından bilinmektedir. Türkiye kamuoyuna da takdim ettiler bizi bazı haberlerle ve Türkiye kamuoyu da bunu öğrenmiş oldu. Şirketler Mukayyitliğine giderseniz, mesela bir şirket buldunuz, Diyelim ki beş ortaklı oldu. Deseniz ki bu ortaklar başka şirketlerin de ortağı mıdırlar? Bu, o şirketlerin bir yükümlülükle ilişkilik konusudur. Bir adam birşeyleri olabilir. Bazı taahhütlerde bulunabilir. Diyelim ki bu şirketle ilgili olarak ben 2,000,000 lirayı ödemeyi taahhüt ederim. Hiçbir şey ödememiştir ama ödemeyi taahhüt ederim ve/veya deyip artı 1,000,000 lira da ödüyorum, işte masa, sandalye, telefon gitti bizim 1,000,000 lira. E, 40 tane daha şirketi varsa bu adamın ne olacak? Onların arasında paslaşacak ve bu işleri kıvıracak. Bu esasi bir bilgidir. Ben soruyorum. Bu ortakların alfabetik bir listesi çıkarılıyor mu? Ben gidip de sorabilir miyim Ahmet

vesaire Koparanoğlu filan şirketin ortağı imiş. Başka kaç tane şirketin ortağıdır öğrenebilir miyim? Siz bulun hangi şirketler olduğunu, ismini bana söyleyin, harcını da yatırın, hem de para da olmaz, gidin postaneden pul da alın getirin, orda pul da vermezler, satmazlar da, pul alın gelin açın bakın dosyayı. Bulursanız Allah Kerim. Bulamazsanız gidin kahvelerde dolaşın sorun, soruşturun belki bulursunuz. Bulamazsanız Komser Kolombo'yu çağırın araştırma yapsın.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; böyle Şirketler Mukayyitliği olmaz, böyle hizmet de olmaz. Yalnız bir ticari ilişki ile, örneğin bir inşaat yaptırıyorsunuz ve getirdiler size izhar ettiler. Farzedin ki siz devlet olarak bir hastane inşaatı yaptırıyorsunuz ve dediler ki tamam bu projede 20 tane banyo, 40 tane duş, 100 tane pisuvar vesaire vardır ve iki tane de kazan vardır. Müteahhit de aldı bunları getirdi izhar etti, parasını alacak. İzhar ettiği malın parasını alacak. Ondan sonra aradan bir-iki ay geçti, parayı ödediniz, bir-iki ay geçti ve gördünüz ki bu kazanlar binaya sığmadı. İşte genel hastanenin inşaatında örneğini yaşadık. Gelen kazanlar, binaya sığmadı. Nerde bulacaksınız böyle geniş yürekli bir devleti ki iptal etsin kirişi ve kazanları sokasınız, hastane inşaatında yapıldığı gibi. Orda iptal edildi, taahhüt ve taşıyıcı yük yokmuş onun için iptal edildi. Haklı olarak bu olanak sağlandı. Ama sağlanmasa idi ne olacaktı? Siz parasını da verdiniz Bu kazanlar kullanılamayacaktı orda. Kullanılamayacağına göre müteahhit size bir teklifte bulunacak. Ben bu kazanları götürüyüm, başka kazan getireyim. E, ver bana parayı geri diyebilir misiniz? Derseniz iptal ediniz sonunda ve siz yeniden işe başlamak için yine ağır külfetleri yüklenmek mecburiyetinde kalırsınız. Onun için mecburen dersiniz ki tamam siz alın bu kazanları, başka kazan getirin. Kazanlar gider, müteahhit de gider. Müteahhit gelmezse ne olur? Bulun siz bir tüzel kişilikten para ve alın bakalım. Yani siz para vermeseniz bile bir tüzel kişilikten rahatça alacaklı duruma gelebilirsiniz. Bu milyonlar, milyarlar, birikir, buna karşılık olarak

Ne derseniz deyin. Bu Yasa, Bakanlar Kuruluna topu pas etmektedir. Bakanlar Kurulu, bir limit saptayacaktır. O limitten başka kurtaracağınız birşey yoktur. Halbuki şirketler sürekli denetim altında tutulmalıdır. Bütün borçları veya alacakları, Şirketler Mukayyitliğinde her yıl sonu toplanmalıdır. Her şirketin iç varlıkları ile dış varlıkları bilinmelidir ve dış varlıkları, iç varlıklarının belirli bir oranının üzerine çıkmamalıdır. Bunu devlet sürekli denetimler altında tutarak sağlamak mecburiyetindedir. Eğer denetlemiyorsa, suç işler devlet. Denetleyemiyorsa ve o olanakları yaratamıyorsa, o zaman tüzel kişilik dağıtmaktan vazgeçmek mecburiyetindedir. Herkes o zaman bütün varlıkları ile sorumlu olduğu ortaklıklar kursunlar veyahutta kişisel olarak iş yapsınlar.

Şirketlerin olumlu olduğu, şirketleşmenin iyi, olumlu olduğu söylenmektedir burda . Hiç de olumlu bir durumla karşı karşıya değiliz. En küçük dükkâncıklar bile limited şirket olmaktadır. Bazen bir kunduracı bile limited şirket oluyor. Siz nasıl bunlara müsaade edersiniz? Bu Yasanın gereklerini yaptırmaya kalkınız, göreceksiniz ki hepsi de vazgeçecekler limited şirket olmaktan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; şirketlerin isimlerinin yer alması ve asılması hususunda bile açık kurallar vardır Yasada. Bunların uygulanması gerekir. "Birisini ile bir iş ilişkisine girecek olan herkes, limited sözünü karşısında görebilmelidir" diyor Yasa. O kadar sağlam kurallarla bunları denetlemeye mecbur etmektedir Şirketler Mukayyitliğini. Bunlar ne yazık ki olmuyor ve burda palyatif tedbirler öneriliyor. Şirketlerin en büyük denetimi, tabii yine yurttaşlar aracılığı ile yapılır. Yurttaşlar bilgi alacaklar. Nasıl bilgi alacaklar? Onu da bir hak, devlet geliri olarak gören bir anlayışla bir tavan saptadılar ve Bakanlar Kuruluna havale ettiler, 1000 liraya kadar harç yatıracaksınız bir şirketi görmek için ve açtığınızda birşey bulmayacaksınız dosyaların içerisinde. Ben açtıklarımın içerisinde doğru dürüst birşey bulmamaktayım. Her ne kadar bunları açtık karıştırdık diye ordaki memurların başı belâyaya girebiliyorsa da, biz aradığımızda bunların

Para yatıran şirketlere ve bu sınırlı yükümlülük miktarını artırın deniyor. Ondan sonra da harçlara gelince, ama siz artırın, ben de bunun içinden para alacağım, deniyor. Siz ne veriyorsunuz bu şirketlere ki bir daha fazla harç almayı öngörüyorsunuz bir taraftan

şirketleşmeyi teşvik, bir taraftan sermayeyi artırmak için baskı. Diğer taraftan da artan sermaye oranında para alınarak sermayenin artırılmaması için baskı getirilmektedir. Nasıl üstü altını tuttu bunun bunu anlamının olanağı yoktur. Siz hizmet veriyorsanız, o hizmetin karşılığı olarak bir harç alacaksınız. Yoksa ben bir şirkete para yatırdım diye benden harç almaya sizin hakkınız yoktur. Eğer iyi hizmet veriyorsanız ancak o zaman harç almaya hak sahibi olursunuz. Bu bir kazanç değil, tam tersine parayı bağlamaktır, birçok bakımlardan yükümlülük altına girmektir. Dolayısıyla sizin yapacağınız hizmet değişmiyor. Eğer diyorsanız ki sermayesi fazla olan şirketi daha fazla denetleyeceğiz, daha az sermayeli şirket kurmaya başlayacaklar zaten. E, daha fazla denetleyemeyeceğinize göre siz, ne yüzle daha fazla para almaya kalkıyorsunuz? Buyurun izah edin bunu. Üstelik enflasyon döneminde yaşıyoruz. Şirketlerin sermayesi birkaç yıl sonra devede kulak oluyor. Devede kulak bir sermaye ile çalışan bir tüzel kişilik ben sermayemi artırayım demedi. Tekrar harç yatırın tekrar sermaye yatırmış gibi tekrar harç yatırın diye mükellefiyet getiriyorsunuz. Bakın bize bilgi vermeyin görünmeyin gözümüze demenin anlamı, karşılığı değil midir bu? Nasıl bu altı üstünü tutmaz kararları verebiliyorsunuz? Hayretler içinde kalıyor insan. Başı kaçıntı tutmuyor bunun.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Şirketler Mukayyitliğini geliştirin. Şirketler Mukayyitliği şirketleri denetlesin Yıllık raporları sunulsun,

bütün değişiklikler yasaya göre aranmalıdır densin. Bütün iç ve dış varlıklar bildirilsin ve siz de kural koyun. Ltd. şirketler öz varlıklarının, iç varlıklarının %10'undan fazla iç varlık koyamazlar, taahhüt altına giremezler, yükümlülük altına giremezler. Yoksa yasanın verdiği yetkileri kullanarak iflaslarını ilan ederim, yönetici tayin ederim, tavsiye ederim kendilerini deyin. Budur şirketlerin denetimi. Bunun için eğer siz, bu hizmetin karşılığı olarak para istiyorsanız, harcı bunun için alacaksınız buyurun alın. Buna bir diyeceğimiz yok, buyurun alın. Bunun karşılığı olan miktar ne ise saptayın ve hizmet karşılığı, hizmet olarak bunu alın. Ama bu, orta şirket için de büyük şirket için de aynıdır. Dolayısıyla bu görevinizi dönüp de büyük küçük diye taksim etmeye de çalışmayın. Sermaye artırmayı teşvik ederken dönüp daha fazla para almaya kalkmayın. Yapacağınız hizmete göre bunları düşünün. Öz varlıklarını az olanları daha sıkı denetlemek mecburiyetindediniz. Onlara daha az harç almayı öngörmekle neyi murat etmektesiniz. Bir anlamı var mı bunun? Tamamen değişik.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görülüyor ki şirketlerle ilgili olarak anlayış bile yok. Ne olduklarını idrak edip yasanın gereğini uygulama diye birşey yok. Yasak savma bakımından geçiştirilen işlerle yıllar geçmiş ve hiçbir tecrübe kazanılmamıştır. Bunu görüyoruz. Sadece şikayetler sonunda yasak sağlama kabilinden bir yasa geçirilmektedir. Sonucu bunun da diğerinden farklı olacak değildir. Devran, o devran gidecektir. Aradığımızı yine şirketler hakkında bulamayacağız. Şirketler gene şeffaflaşamayacaklardır. Hem kapitalist geçineceksiniz, hem monetarist geçineceksiniz. Yani kapitalizmin en azgın ekolünden geçineceksiniz, hem de gizli şirket bırakacaksınız. Bu ikisi yan yana duramaz. Bu olsa olsa geri kalmış kapitalist, Osmanlı Kapitalizmi şeklinde olabilir. Başka türlü yorumlamanın olanağı yoktur. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Alpaz Durduran.
Buyurun Sayın Çetin Veziroğlu.

ÇETİN VEZİROĞLU (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; şirket kurumları ülke ekonomisinde önemli işlevler yüklenmektedirler. Geçmişte şirketler yoluyla pek çok vatandaşın mağdur edildiği bir vakaadır. Nitekim bu Yasanın gerekçesinde bu olgu teslim edilmektedir. O dönemlerde Toplumcu Kurtuluş Partisi olarak hayli uyarılarımız olmuştu Ulusal Birlik Partisi Hükümetine. Ancak o dönemlerde bu konularla ilgili herhangi bir ses verilmemişti. Özellikle bu mağduriyet burada da belirtildiği gibi narenciye ve inşaat sektörlerinde olmuştur. Tabii ki bu durumun düzeltilmesi pek çok emniyet subabının bir araya getirilmesiyle mümkündür. Bunlardan bir tanesi elbette pay sermayelerinin artırılmasıdır. Geçmişte, özellikle enflasyonun da etkisiyle bir milyon Türk Lirasından ibaret bir pay sermayesinin hiç bir anlamı olmadığı aşikârdır. Bu Yasayla bize göre en can alıcı nokta, pay sermayelerine getirilen artıştır. Bir milyondan on milyona çıkarılıyor ki bunu biz olumlu bir adım olarak görmekteyiz. Ne var ki gerçekte bu tek başına geçmişte yaşanan acı olayları örtbas edecek bir durum değildi. Zaten kendisi de gerekçesinde "bir dereceye kadar" ibaresiyle bunu itiraf etmektedir. Çok daha geniş kapsamlı bir düzenlemenin ihtiyacı gereksinmesi içerisinde olduğumuz aşikârdır. Ancak bütün bunlara karşın ileriye doğru atılmış bir adım olarak bunu değerlendirmekteyiz.

Bir temas etmek istediğim önemli nokta da, bu Yasayla yerel sigorta şirketlerinin kuruluşuna kapı açılmasıdır. Bu bizatihi kendisi sigorta şirketinin kurulmasına olanak vermemektedir. Ancak kapıyı aralamaktadır. Daha sonra yapılacak yasal düzenlemelerle bu mümkün olabilecektir. Bu noktayı da biz olumlu görmekle birlikte, sigortacılık düzeni bakımından çok değişen bir şey getiremeyeceği bir vakaadır.

Biz Toplumcu Kurtuluş Partisi olarak yıllardan beri sigortacılık düzeni ile ilgili söylediğimiz çok şeyler vardır. Sigortacılık düzeni özellikle bu ülkede tatlı kârların en önemli bir kaynağı haline gelmiştir. Öteden beri bu böyledir. Dünyada da zaten bu böyledir. Sigortacılık dünyada en kârlı bir alandır. Bunun uluslararası holdinglere olsun, yerel sigorta şirketlerine olsun teslim edilmemesi gerekir. Toplumcu Kurtuluş Partisi Programında bu hususun devlet eliyle yürütülmesini öngörmektedir. Eğer bu ülkede gerçekten devlete hem de önemli bir gelir kaynağı sağlanmak isteniyorsa Toplumcu Kurtuluş Partisinin öngördüğü biçimde devletin bu işi üstlenmesi gerekir. Ümit ederiz ki bu açılan kapıdan adım adım o noktaya kadar gidilecek bir süreç başlamış olur.

Bütün bu gerçekler ışığında genel bir değerlendirme yaptığımızda Toplumcu Kurtuluş Partisi olarak Yasanın bütününe olumlu oy vereceğiz. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Çetin Veziroğlu .
Başka söz isteyen var mıdır? Buyurun Sayın Bakan Ömer
Demir.

ÖZKER ÖZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden)- İşte herkes
destekliyor daha ne istiyorsun yani?

TİCARET VE SANAYİ BAKANI ÖMER DEMİR - Konuşmayalım
mı Hoca?

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; biz önce Alpay
Beyin yeni partisinin hayırlı uğurlu olmasını dileyelim.
Her ne kadar o bizim yaşamızdan memnun olmamış olsa
da, biz bunu söyleyelim kendilerine. Getirmiş olduğumuz
bu yeni Yasa Tasarısı ile bazı aksaklıkları bile
giderebilmişsek bizim için bir başarıdır. Biz inanıyoruz
ki mevcut olan Yasaya göre bir milyon lira gibi çok
cüzi bir sermaye ile her önüne gelen bir şirket kurmak
istiyor. Bir şirketin kurulabilmesi, faaliyete geçebilmesi
için de belki de onun sermayesinden daha çok bir külfet
geliyor gerek Şirketler mukayyitliğine, gerekse de
devletimize. Bu bakımdan ve yine gerekçede belirttiğimiz
gibi, bu şirketlerin sermayelerinin düşük olması gerçekten
büyük olaylara neden olmuştur, bunlar yaşanmıştır.
Tabii ki bir hizmet veriliyor Şirketler Mukayyitliğinde .
Bu verilen hizmetler karşılığında enflasyonu
da düşünürsek, geçmişteki konmuş olan harçların çok yetersiz
olduğu ve günün koşullarına çıkarılması gerektiği inancı
ile bu harçların bir miktar yükseltilmesi sözkonusudur.

Bunun yanında Sayın Alpay Bey şirketler hakkında
bilgi verilmiyor, verilenler de cezalandırılıyor
şeklinde bir suçlama getirdi bize. Biz kesinlikle

bugüne kadar Şirketler mukayyitliğinden bilgi verildi diye hiç kimseyi cezalandırmadık. Eğer varsa öyle birşey Sayın Alpay Bey bize söylesin, gereğini yapalım. Biz bu düzenleme ile Sayın Alpay Beyin dediği gibi istenen her türlü evrağın gerek fotokopisini gerekse bilgi erbabı ile bir kısmının özetini verebiliriz. Ve bu şekilde bu şeyi de düzenlemiş olduk. Biliyorsunuz ki bir şirketin tavsiyesi için bizim memurlarımız günlerce uğraşmaktadır, günlerce vakitlerini harcayıp bir sürü sorumluluk altına girmektedir. Bu bakımdan da biz bu harçların yükseltilmesini gerekli görüyoruz ve bunun için bu yasal düzenleme yapılmıştır.

Sayın Çetin arkadaşımız faiz sermayesinin yetersiz olduğundan bahsettiler. Bizce belki on milyon lira bile küçük bir rakamdır bugünün şartları göz önüne alınırsa, ama öyle şirketler vardır ki belki de on milyon liralık sermaye ile faaliyet gösterebilecek durumdadır. Ve bunların da mağdur olmaması için ayrı ayrı kıssalarda şu şirket şu kadara kurulur, . Şu amaçlı şirket şu kadara kurulur diye bir düzenleme yapmadık ve alt sınırı getirilmiştir. İleriki safhalarda gerekirse böyle bir düzenlemeye gidilir. Zaten Bakanlar Kuruluna da yetki veriyoruz ki gerçekten eğer sermayesini düşük gördüğünüz büyük şirketlerin sermayelerinin artırılması ve iş sahalarının da ona göre düzenlenmesi ile ilgili Bakanlar Kuruluna yetki vermiştir. O konu da gene o şekilde değerlendirilecektir.

Sigortacılık konusunda biliyorsunuz ki bugüne kadar Çetin arkadaşımızın dediği gibi birçok arkadaşlarımız bunu gündeme getirmişlerdir. Biz bu Yasa ile de buna bir kapı açıyoruz

ve düzenlenecek bir yasayla da yerel kuruluşlarımıza ve kendi memleketimizin öz kaynaklarını kullanmak kaydıyla bu memleketteki sigortacılık işlemlerinin de gelişmesini arzu etmekteyiz. Dolayısıyla milyonlarca paralar yabancı sigortalara ödenmektedir. Bunun da bizim yine yerli kaynaklarımızın faydalanması yolunda bir kapı açılmıştır. İnşallah ilerideki günlerde bu konudaki acenteler yasa-sında düzenleyip, bu konuda gerekli çalışmalarımız vardır.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - 83'te uğraştıydım ben Derviş Bey bunun için. Bu sigortaları birleştirmek için, 83'te...

ÖMER DEMİR (Devamla) - Biz bu Yasanın gerçekten, bu değişikliğin yararlı olacağı inancıyla hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan Ömer Demir.

Sayın milletvekilleri; Rapor ve Tasarının bütünü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Madde madde görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Lütfen 1'inci maddeyi okur musunuz?

KÂTİP -

ŞİRKETLER (DEĞİŞİKLİK) YASA TASARISI

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi
aşağıdaki Yasayı yapar.

Kısa isim
Fasıl 113
28/1974
7/1977
30/1983
28/1987...

1. Bu Yasa Şirketler (Değişiklik) Yasası olarak isimlendirilir ve aşağıda "Esas Yasa" olarak anılan Şirketler Yasası ile birlikte okunur.

BAŞKAN - 1'inci madde üzerinde söz isteyen var mı? Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KÂTİP -

Esas
Yasanın
14'üncü
Madde-
sinin
Değiş-
tiril-
mesi

2. Esas Yasa, 14'üncü maddesi kaldırılmak ve yerine aşağıdaki yeni 14'üncü madde konmak suretiyle değiştirilir:

"Ana
Sözleşme
ve
Tüzüğün
tescili

14. (1) Şirket Ana sözleşmesi ve varsa tüzüğü Şirketler Mukayyidine teslim edilir ve Mukayyit, aşağıdaki (2)'nci ve (3)'üncü fıkra kurallarına bağlı olarak kendisine teslim edilen Ana-sözleşme veya tüzüğü alıkoymaz ve tescil eder.

(2) Pay sermayesi olan ve kayıtlı ve taahhüt edilmiş sermayesi on milyon Türk Lirasının altında bulunan herhangi bir şirket tescil edilemez.

(3) Kamu yararını korumak maksadıyla Bakanlar Kurulunca denetime tabi ilân edilen bazı iş veya faaliyet sahalarında kurulacak olan şirketlerin, taahhüt edilmiş ve/veya ödenmiş asgari sermayeleri zaman zaman Bakanlar Kurulunca saptanabilir ve bu gibi şirketlerin münferit tescili, Bakanlar Kurulunun iznine ve gerekirse koyabileceği koşullara tabidir.

BAŞKAN - 2'nci madde üzerinde söz isteyen var mı?... Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

Esas
Yasanın
347'nci
madde-
sinin
değişti-
rilmesi

3. Esas Yasa, 347'nci maddesinin (5)'inci fıkrası kaldırılmak ve yerine aşağıdaki yeni (5)'inci fıkra konmak suretiyle değiştirilir:

"(5) Bu maddenin (4)'üncü fıkrası uyarınca Mukayyide yapılması öngörülen bildirim zamanında yapılmamış olması ve Mukayyidin yabancı şirketin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde işyeri veya iş sahibi olmaktan vazgeçtiği veya işine son verdiği veya faaliyetini durdurmuş olduğu kanısına varması halinde, şirketin kaydı 327'nci madde kuralları uyarınca sicilden silinebilir."

BAŞKAN - 3'üncü madde üzerinde söz isteyen?... Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATIP -

Esas Ya-
sanın
365'inci
maddesinin
değişti-
rilmesi

4. (1) Esas Yasa, 365'inci maddesinin (1)'inci fıkrası kaldırılmak ve yerine aşağıdaki yeni (1)'inci fıkra konmak suretiyle değiştirilir:

"(1) Herkes:

- (a) Her inceleme için bin Türk Lirasından çok olmamak kaydıyla, Bakanlar Kurulunca saptanacak harcı ödemesi üzerine, Şirketler Mukayyidince muhafaza edilen belgeleri inceleyebilir;
- (b) Kuruluş belgesi için dört bin Türk Lirasından ve her bir sayfanın tasdikli sureti veya özeti için, iki bin Türk Lirasından çok olmamak kaydıyla, Bakanlar Kurulunca saptanacak harcı, bir belge, tasdikli suret veya özet için ödemesi üzerine, herhangi bir şirketin kuruluş belgesini veya başka herhangi bir belgenin tümünün veya bir kısmının bir suretini veya özetini isteyebilir.
- (c) Bu madde kuralları uyarınca Bakanlar Kurulunca saptanması öngörülen resim ve harçlar bu maddeyle saptanan üst sınırın yüzde yirmisinden daha az olamaz.

Ancak:-

- (i) 41'inci maddenin (b) fıkrasının (i) bendi uyarınca mukayyide prospektüsle sunulan belgeler konusunda, bu fıkranın verdiği haklar, sadece prospektüsün yayınlandığı tarihten başlayan on dört gün içinde veya Bakanlar Kurulunun izni ile ve 358'inci maddenin (1)'inci fıkrasının (b) bendi uyarınca bu biçimde sunulan belgelerle de ilgili olarak, sözkonusu haklar sadece prospektüsün tarihinden başlayan on dört gün içinde veya Bakanlar Kurulunun izniyle kullanılır.
- (ii) Bu fıkranın (a) bendinin verdiği hak, 340'inci madde uyarınca mukayyide gönderilen bir şirketin durumu ile ilgili raporun veya idare memuru veya halefi veya devamlı bir idare memuru veya müdürün raporla ilgili görüşlerinin suretini kapsamına almaz.

Ancak, hak iddia eden kişi, rapora konu teşkil eden şirketin gerek üyesi veya alacaklısı, gerekse o şirketin üyesi veya alacaklısı olduğunu yazılı olarak beyan eden bir kişinin temsilcisi olması halinde, kapsamına alır ve bu fıkranın (b) bendinin verdiği hak da aynı biçimde sınırlandırılır."

BAŞKAN - 4'üncü madde üzerinde söz isteyen var mı? Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

KATİP -

Esas 5. Esas Yasa, 387'nci maddesinin (2)'nci fıkrası-
Yasanın 387'nci maddesi, sinin
sinin
değiş- "(a) Birinci Cetvelin A Tablosunu, on birinci
tiril- Cetveli ve On ikinci Cetveldeki formu
mesi değiştirilebilir; ve"

BAŞKAN - 5'inci maddede üzerinde söz isteyen?... Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

KATİP -

Esas 6. Esas Yasa, On Birinci Cetveli kaldırılmak
Yasanın ve yerine bu Yasaya ekli yeni on birinci Cetvel
On birinci konmak suretiyle değiştirilir.
Cetvelinin
değiştiril-
rilmesi

ONBİRİNCİ CETVEL

(364. ve 387. maddeler)

Konu veya işlem	Ödenecek resim veya harç miktarları
1- Paylarıyla sınırlı sorumlu bir şirketin tescili için	- İtibari sermaye 10,000,000.- TL'sini aşmıyorsa 30,000.- TL - İtibari sermaye 10,000,000.- TL'sini aşıyor, fakat 20,000,000.- TL'sini aşmıyorsa, 30,000.- TL ve ayrıca, 1,000,000.- TL'sini aşan her 1,000,000.- TL veya kısmı için 1,000.- TL eklenir. - İtibari sermaye 20,000,000.- TL'sini aşıyor fakat 100,000,000.- TL'sini aşmıyorsa 40,000.- TL ve ayrıca, 20,000,000.- TL'sini aşan her 1,000,000.- TL veya kısmı için 500.- TL eklenir. - İtibari sermaye 100,000,000.- TL'sini aşmıyorsa, 80,000.- TL ve ayrıca, 100,000,000.- TL'sini aşan her 1,000,000.- TL veya kısmı için 200.- TL eklenir.
2- Pay sermayesi olmayan bir şirketin tescili için	- Şirket tüzüğünde belirtilen üye sayısı 50'yi aşmıyorsa, 15,000.- TL - Şirket tüzüğünde belirtilen üye sayısı 50'yi aşıyor, fakat 200'ü aşmıyorsa, 15,000.- TL ve ayrıca, 50 üye sayısının üstündeki her 50 üye veya 50'nin kısmı için 3,000.- TL eklenir. - Şirket tüzüğünde belirtilen üye sayısı 200'ü aşıyor, fakat sınırsız olduğu belirtilmemişse, her 50 üye veya 50'nin kısmı için 1,500.- TL eklenir. - Şirket Tüzüğünde, üye sayısının sınırsız olduğu belirtilmişse, 60,000.- TL
3- Güvence ile sınırlı sorumlu ve pay sermayesi olan bir şirketin tescili için	- Paylarıyla sınırlı sorumlu bir şirketin tescilinde ödenmesi talep edilen miktar kadar veya pay sermayesi olmayan bir şirketin tescilinde ödenmesi talep edilen miktar kadar; bunlardan hangisi fazla tutuyorsa.
4- Herhangi bir şirketin pay sermayesindeki bir artışın tescili için	- Artırılmış sermaye miktarı ilk kez tescil edilecek olsa, bunun için talep edilebilecek miktar ile, artırılmasından hemen önceki şirket sermayesinin tescilli için talep edilebilen miktar arasındaki (eğer varsa) farka eşit bir miktar.
5- Güvence ile sınırlı sorumlu bir şirketin üye sayısındaki artışın tescili için	- Artırılmış üye sayısı üzerinden ilk kez tescil yapılacak olsa, bunun için talep edilebilecek miktar ile, üyelerin artırılmasından hemen önceki üye sayısı üzerinden tescilli için talep edilebilen miktar arasındaki (eğer varsa) farka eşit bir miktar.

6- Aşağıdaki emsal Mukayyide nezdinde dosyalanması için:

(a) Yıllık rapor 5,000.- TL

(Yıllık Raporun Yasada öngörülen süre içinde dosyalanmaması halinde;

- Sürenin aşıldığı ilk üç ay için %50 oranda zamlı

- Sürenin aşıldığı üç aydan altı aya kadar olan süre için %75 oranda zamlı

- Sürenin altı ayı aşılması halinde %100 zamlı olarak ödenir)

(b) Kabz meşuru veya idare memuru atanmasına ilişkin bildirim 3,000.- TL

(c) Para karşılığında veya paradan gayri bir ivaz karşılığında yapılan pay tahsis raporu:

5,000,000.- TL'ye kadar 5,000.- TL

5,000,001.- 50,000,000.- TL'ye kadar 10,000.- TL

50,000,000.- TL'den yukarı 15,000.- TL

(d) Ana sözleşme değişikliği 10,000.- TL

(e) Şirket türü değişikliği 5,000.- TL

(f) Bir şirketin isim değişikliğine ilişkin müracaat 5,000.- TL

(g) Bu Yasanın diğer maddelerinde yer almayan fakat Yasa ile tescilli gerekli kılınan veya tesciline yetki verilen veya Mukayyide teslimi, gönderilmesi veya iletilmesi gerekli bulunan herhangi bir belgeyi; veya bir kabz memuru veya idare memuru tarafından Mukayyide sunulması gerekli olan bir hulusayı, bir tasfiyedeki tasfiye memurunun Mukayyide göndermesi gereken beyannameyi Fesil 113, Şirketler Yasası gereğince tescil etmek 1,000.- TL

(h) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde iş yeri açacak olan yabancı bir şirketin tescili 150,000.- TL

(i) Yabancı şirketin yıllık hesapları 5,000.- TL

(Yıllık Hesapların Yasada öngörülen süre içinde dosyalanmaması halinde;

- Sürenin aşıldığı ilk üç ay için %50 oranda zamlı

- Sürenin aşıldığı üç aydan altı aya kadar olan süre için %75 oranda zamlı

- Sürenin altı ayı aşılması halinde %100 oranda zamlı olarak ödenir)

7- Hizmet karşılığı alınacak resim veya harçları:

(a) Yasanın 327. maddesi uyarınca terkin edilen bir Limited Şirketin kaydının sicile intisali 80,000.- TL

HUKUK VE SİYASİ İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI YÜKSEL
TÜCCAROĞLU (Yerinden)- On Birinci Cetvelin okunmuş
olarak kabul edilmesini öneririm Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; sayın Komite Başkanı
On Birinci Cetvelin okunmuş olarak kabul edilmesi
önerisi vardır. İtirazı olan var mı ? Yoktur. Öneriyi
oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?.....
Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.
6'ncı maddeyi cetveli ile birlikte oylarınıza sunuyorum .
Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oyçokluğu
ile kabul edilmiştir.

(On Birinci Cetvel 6'ncı maddeye eklenmiştir).

KATİP-

Esas 7. Esas Yasa, 391'inci maddesi kaldırılmak
Yasanın ve 392'inci maddesi 391'inci madde olarak
391'inci yeniden sayılandırılmak suretiyle değiştirilir.
madde-
sinin
kal-
dırıl-
ması

BAŞKAN - 7'inci madde üzerinde söz isteyen var
mı? Oylarınıza sunuyorum . Kabul edenler?...
Reddedenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul
edilmiştir.

KATIP -

Yürürlüğe 8. Bu Yasanın 7'nci maddesi, sigorta şirketlerinin kuruluşuna, faaliyetlerinin düzenlenmesine ve denetlenmesine ilişkin bir yasanın Resmi Gazetede yayımlanıp yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak, diğer maddeleri ise, bu başlayarak yürürlüğe girer.

BAŞKAN - 8'inci maddede söz isteyen?
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; Tasarının maddede görüşülmesi tamamlanmıştır. İkinci görüşmesi sona ermiştir.

Üçüncü görüşme Tasarının kısa adının okunması ve tüzüğünün oylanması sureti ile yapılacaktır. Oylama tüzüğünün 155'inci maddesi uyarınca açık olarak yapılacaktır. Lütfen kısa ismi okur usunuz.

KATIP -

Kısa isim.
Fasıl 113

28/74

7/77

30/83

28/87

1. Bu Yasa Şirketler (Değişiklik) Yasası olarak değiştirilir ve aşağıda "Esas Yasa" olarak anılan Şirketler Yasası ile birlikte okunur.

(ŞİRKETLER (DEĞİŞİKLİK) YASA TASARISINA
İLİŞKİN OYLAMA SONUCU

Kabul Edenler:

Mustafa Adaoğlu
Ahmet Akar
Hüseyin Angolemlı
Kenan Atakođ
Taşkent Atasayan
Mehmet Bayram
Aytaç Beşeşler
Nazif Borman
Günay Caymaz
Salih Coşar
Hüseyin Curcioğlu
Fadıl Çağda
Ömer Demir
Onay F. Demirciler
Enver Emin
Kemal Emirzade
Mustafa Erbilen
Derviş Eroğlu
Sait Güven
Mustafa Hacıahmetoğlu
Erbay Kanatlı
Mustafa Karpaslı
Feridun Önsav
Olgun Paşalar
Ziya Rızkı
Vehbi Z. Serter
Erdal Süreç
Yüksel Tüccaroğlu
Emin Uzun
Atay Cafer Ürel
Tokay Varış
Ergün Vehbi
Çetin Veziroğlu
Altan Yavuz

Kabul Etmeyenler:

Rasih Keskiner

Oylamaya Katılmayanlar:

Ergin Abdullah
Kenan Akın
Mehmet Altınay
Hakkı Atun
İsmail Bozkurt
Mehmet Civa
Alpay Durduran
İbrahim Koreli
Özker Özgür
Aktan Sadık
Hasan Sarıca
Eşber Serakıncı
Ferdi S. Soyer
Naci T. Usar
Salih Usar

KÂTİP - 34 kabul, 1 ret, oyçokluğuyla kabul edilmiştir
Sayın Başkan. Çekimser Yok.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri 34 kabul, 1 ret, çekimser
yok. Oyçokluğuyla kabul edildi.

Sayın milletvekilleri; şimdi de üçüncü sırada yeralan
Kahvecizade Hafız Mustafa Faik Efendi Mülhak Vakfına Ait
İstibdal Muamelesine İlişkin Kararın onaylanmasına ilişkin
Karar Tasarısı ile Hukuk ve Siyasi İşler Komitesinin Tasa-
rıya İlişkin Raporunun görüşülmesine geçiyoruz.

Sayın Komite Başkanı Raporunuzu sunar mısınız lütfen?

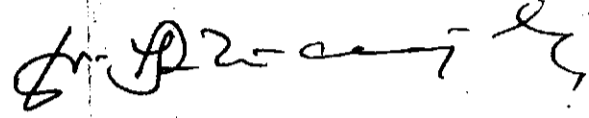
HUKUK VE SİYASİ İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI Dr. Yüksel Tüccaroğlu
Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

**KIZILYER KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ CUMHURİYET
MECLİSİ HUKUK VE SİYASİ İŞLER KOMİTESİNİN
VAKIFLAR VE DİN İŞLERİ YÖNETİM KURULUNUN
YUKARI GİRNE'DE KAHVECİZADE HAFIZ MUSTAFA
FAİK EFENDİ MÜLHAK VAKFINA AIT İSTİBDAL
MÜAMELESİNE İLİŞKİN KARARI İLE BAKANLAR
KURULUNUN BU KARARI ONAYLAYAN E(K-3) 492-89
SAYILI KARARININ ONAYLANMASINA İLİŞKİN KARAR
TASARISINA (K.T.No:8/4/89) İLİŞKİN RAPORUDUR**

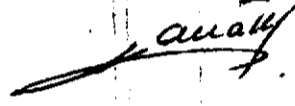
Komitemiz, 25 Ekim 1989 tarihinde yapmış olduğu toplantıda, 31/1970 sayılı Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Teşkilat Yasasının 21'inci maddesinin (2)'nci fıkrası uyarınca Meclise sunulan Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Yönetim Kurulu Kararı ile Bakanlar Kurulunun bu Kararı onaylayan kararını içeren Vakıflar İdaresine ait İstibdal ve satış muameleleri hakkında Karar Tasarısını (K.T.No:8/4/89), ekteki Karar tutanakları ışığında incelemiş ve Vakıflar ve Din İşleri Dairesi temsilcilerinin görüşlerini de değerlendirerek Karar Tasarısına ilişkin çalışmalarını tamamlamıştır.

Komitemiz, Tasarıda yer alan Yukarı Girne'de Kahvecizade Hafız Mustafa Faik Efendi Mülhak Vakfına ait Milepetres mevkiinde kain arsanın yine Yukarı Girne'de Beylikler mevkiindeki 3 katlı apartmanın zemin katındaki ilka Çokgeze ait daire ile mübadelesine, yine Yukarı Girne'de kasaba içi mevkiindeki arsanın, Aşağı Girne'de kain Mediterranean Develoment Ltd ait daire ile mübadele edilmesini Öngören Karar Tasarısını oybirliğiyle kabul etmiştir.

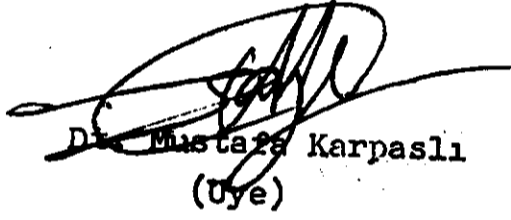
Komitemiz, Karar Tasarısının, Rapor ışığında değerlendirerek kabulünü oybirliği ile Genel Kurula salık verir.

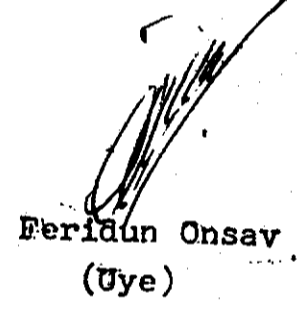
Dr. Yüksel Tüccaroğlu
(Başkan)

Dr. Erbay Kanatlı
(Başkan Yardımcısı)

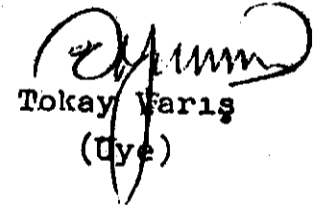
Dr. Mustafa Karpaslı
(Uye)

Feridun Onsav
(Uye)

Hasan Sarıca
(Uye)

(Toplantıya Katılmadı)

Tokay Varış
(Uye)

Çetin Veziroğlu
(Uye)

(Toplantıya Katılmadı)

KKTC BAŞBAKANLIĞI

Onerge No: 10

22 Mayıs 1989

BAKANLAR KURULU'NA ONERGE

Konu: "Kahvecizade Hafız Mustafa Faik Efendi"
Mülhak Vakfına İlişkin İstibdal

El'an tevliyeti Münir Akil'de bulunan "Kahvecizade Hafız Mustafa Faik Efendi" Mülhak Vakfına ait bir kısım emlak Güney'de kalmış olup müteveli, işbu emlak için "Eşdeğer Mal Yasası" altında gerekli işlemleri yapmış ve neticede ilgi vakıf işbu emlak nedeniyle ekte (Ek I) takdim edilmekte olan dökümden de görüleceği üzere 543,544,541,542,545 koçan nolu emlakten toplam 2,741,025 puana hak kazanmış; takiben de bu puanlara mukabil Kuzey'de toplam 1,846,907 puan karşılığı olan bir ev ile üç arsanın kesin tasarrufunu almış ve 894,118 bekaya puanı kalmıştır.

Ote yandan mevcut vakfiye hükümlerine göre Güney'de kalan ve bir hane ile 4 dükkândan oluşan emlakın; bugün için:

- a. 543 koçan numaralı hane ile 544 koçan numaralı dükkândan oluşan ve puan değeri 2,020,160 olan kısmının tüm galesi Münir Akil'e;
- b. 541, 542 ve 545 koçan numaralı dükkânlardan oluşan ve puan değeri 720,865 olan emlakın galesi ise Münir Akil'le birlikte diğer galleharlara

aittir.

Buna göre:

- paragraf "a" da belirlenen emlak için toplam 2,020,160 puan değer biçilmiş, takiben Girne'de (535,924+435,694+448,322) toplam 1,419,940 puan değerinde 3 arsa alınmış, geriye 600,220 (2,020,160 - 1,419,940) puan kalmış;

- paragraf "b" de belirlenen emlak için ise toplam 720,865 puan değer biçilmiş; takiben Lefkoşa'da 426,967 puan değerinde bir ev alınmış ve geriye 293,898 puan kalmıştır.

Durum bu merkezde iken, mütevellî Münir Akil, tüm gallesi kendisine ait olan vakıf emläke karşılık aldığı 3 arsadan 2'sini 2 spartman dairesi ile mübadele etmek üzere anlaşma yapmış ve Vakıflar İdaresine vaki müracaatında:

- arsaların vakfa herhangi bir menfaat, gelir sağlamadığı gibi kendisinin veya vakfın inkişaf yapacak maddi olanağa sahip bulunmadığı;
- arsalara mukabil alınmasını öngördüğü daire ile evin anahtar teslimi yeni ve gelir getirir nitelikte olmaları

hususlarını belirleyerek işbu istibdalın vakfın menfaatine olduğunu ifade ile onaylanması talebinde bulunmuştur.

Ekte (Ek II) takdim edilmekte olan değerlendirme raporlarından da görüleceği üzere Vakıflar İdaresi tarafından yapılan çalışma sonunda öngörülen istibdalın vakfın menfaati^{ve} yararına olacağı kanaatine varmıştır.

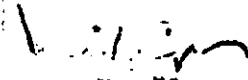
Yukarıdaki anlatım çerçevesinde:

- a) Kesin tasarrufla Kahvecizade Hafız Mustafa Faik Efendi Vakfına ait Yukarı Girne'de, V/H:XII.20.E.2, Blok H, Parsel 139, Milopetres mevkiinde kain 1 evlek 3300 a² (6900 a²) alanı olan arsa ile Yukarı Girne'de, V/H: XII/20.W.2 Blok H, Beylikler mevkiinde parsel 768 içerisinde inşa edilmiş 3 katlı apartmanın zemin katındaki İlka Çokgöz'e ait 1 no'lu takriben 236 m² alanındaki daire ile (928 nolu kesin tasarruf);
- b) Yine aynı Mülhak vakfa kesin tasarrufla ait Yukarı Girne'de V/H:XII.21.1.V11, Blok A, Kasaba içi mevkiinde, parsel 31'de kain 1 evlek 2454 a² (6054 a²) alanı olan arsanın, Aşağı Girne'de V/H:XII.20.E.1, Blok D, Livatya mevkiinde parsel 523'de kain apartmanın Mediterranean Development Ltd.'e ait bodrum ve zemin katında yer alan 2 nolu, takriben 100 m² alan (1578 nolu taşınmaz mal koçanı

daire ile istibdalini Vakıflar ve Din İşleri Dairesi İdare Heyeti 16.5.1989 tarihli toplantısında onaylamış.

Konunun 31/1970 sayılı Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Teşkilât Kuralı'nın 21(2) maddesi uyarınca Bakanlar Kurulunca onaylanması halinde KKTC Meclisi onayına sunulması gerekmektedir.

Konu hakkında bir karara varılmasını saygı ile rica ederim.

Derviş Eroğlu
Başbakan.

Ekler:

Ek I - Kahvecizade Hafız Mustafa Faik Efendi Vakfının Güney'de kalan ve Kuzey'de kendisine tahsis edilen emlak dökümü.

Ek II- Değerlendirme Raporları I, II ve ekleri.

sa/eö

KAHVECİZADE HAFİZ MUSTAFA FAİK EFENDİ VAKFINİN GÜNEY'DE KALAN VE KUZAY'DE TAHSİS EDİLEN EMLAKI

GÜNEY'DE KALAN EMLAK

<u>Sıra No.</u>	<u>Koçan No</u>	<u>Emlâkin Cinsi</u>	<u>Puanı</u>
1.	543	Hane	1,751,835
2.	544	Dükân	268,325
3.	541	"	204,160
4.	542	"	204,160
5.	545	"	312,545
			<u>2,741,025</u>

KUZAY'DE ALINAN TAHSİS EMLAK

<u>Sıra No.</u>	<u>Kayıt No.</u>	<u>Emlâkin Cinsi</u>	<u>Puanı</u>	<u>BAKİ PUAN</u>
1.	559	Arsa	535,924	
2.	243	"	435,694	
3.	244	"	448,322	
4.	45	Hane	426,967	
			<u>1,846,907</u>	<u>894,118</u>

EK II'NİN KAPSAMI

1. DEĞERLENDİRME RAPORU I

- a) Kesin Tasarruf Belgesi No 243
- b) Kesin Tasarruf Belgesi No 928
- c) Site plân: V/H: XII.20.E2 Yukarı Girne.

2. DEĞERLENDİRME RAPORU II

- a) Kesin Tasarruf Belgesi No: 559
- b) Taşınmaz Mal Koçanı No: 1578
- c) Site Plân: V/H: XII.21.1.V11

3. İhale Komitesi Tutanağı

4. Mülhak Vakıflar Sorumlusunun Beyanı

DEĞERLENDİRME RAPORU I

1. Kahvecisade Hafız Mustafa Faik Efendi Vakfına ait arsanın değerlendirilmesi:

V/H: XII.20.E.2 Yukarı Girne.
Blok : II
Mevki: Milopotres
Parsel: 139
Kayıt: 243 (Kesin Tasarruf Belgesi)
Alan: 0-1-3300 (6900 a²)
Puan Değeri: 435,694

Emlâkin Kıymet Takdiri:

- a. Puan değeri üzerinden
Puan değeri 105.572 = 45,978,788 ₺
21.4.89 itibarı ile Sterlin = 12,859 Stg.
Korşılığı (Stg.= 3575.612)
- b. Satış değeri üzerinden
Emsali bu tip arsaların bölgede satış 10,000 ₺/a² dir.
Satış Değeri: 6,900 a² x 10,000 ₺ = 69,000,000.-₺
21.4.89 itibarı ile sterlin korşılığı = 19,297.4 Stg.

2. Yukarıda belirtilen arsa ile değiştirilmek istenen ilka Çokgeç'e ait konutun değerlendirilmesi:

V/H : XII/20.W2, Yukarı Girne.
Blok: II. Mevki : Boylikler
Parsel : 768 içerisinde
Kayıt : 928 (kesin tasarruf belgesi)
Alan : 236 m²
Kat : Zemin
No : 1

Konutun Kıymet Takdiri:

- a) İnşaat Maliyeti + arsa payı
(söskonusu apartman 3 katlı olduğundan arsa payı arsanın kıymetinin 1/3'ü olarak değerlendirilmiştir.)
İnşaat maliyeti = 236 m² x £100 = £23,600
Arsanın kıymeti : bölgede emsali arsaların satış değeri £12,000'dir.
Arsa Payı: £12,000 / 3 = £4000
İnşaat maliyeti + Arsa payı = £23,600 + £4,000
= £27,600.-
= 98,686,836.-₺
- b) Satış değeri üzerinden:
Bu tip emsali apartman dairelerinin bölgedeki satış değeri takriben £25,000'dir.
(21.4.89 itibarı ile 89,390,250.-₺)

Öneri:

Yukarıda yapılan değerlendirmeler ışığında Vakfa ait tahsis arsanın kıymetinin Apartman dairesinin kıymetine masraflar daha düşük olduğu görülmektedir. Dairenin kiralanması halinde, vakfa takriben 5150 = 556,342 TL aylık kira geliri sağlayacağı hususunu da göz önüne alarak söz konusu mübadele işinin vakfın menfaatine olduğu görülmektedir.

DEĞERLENDİRME RAPORU II

1. Kahvecizade Hafız Mustafa Paik Efendi Vakfına :
arşanın değerlendirilmesi.

V/H: XII.21.1.V11 Yukarı Girne

Blok : A Mevkii: Kasaba içi

Parsel : 31

Kayıt: 559 (kesin tasarruf belgesi)

Alan: 0-1-2454 (6054 a²)

Puan değeri: 535 924

Arşanın kıymet takdiri:

a) Puan değeri üzerinden

puan değeri x 105.53 £ = 56,556,060.-£

21.4.89 itibarı ile sterlin = £15,817.18 karşılığı

b) Satış değeri üzerinden

Arsa eski eser kapsamında olduğundan inkişafı sınırlı olup belli nizamlara göre inkişaf yapılabilmektedir. Bu da arşanın kıymetine olumsuz etki yapmaktadır.

Emsali nitelikte böyle bir arşanın bu bölgede

satışı: 8,000 £ / a²'dir.

Satış değeri = 6054 a² x 8,000 £ = 48,432,000 £
= £ 13,545.1

2. Yukarıda belirtilen arsa ile değiştirilmek istenen

Mediterranean Development Ltd.'e ait Apt. dairesinin değerlendirilmesi

V/H: XII.20.E 1, Aşağı Girne.

Blok : D

Mevki: Livatya

Parsel : 523

Koçan : 1578 (taşınmaz mal koçanıdır)

Alan 100 m²

Kat: Zemin ve bodrum

Tip : 2 yatak odalı

No: 2

* Dairenin Kıymet Takkdiri:

Emsali apartman dairelerinin satış bedelleri;
£20,000 x 3575.61 = 71,512,200 £

Oneri: Yukarıdaki değerlendirmeden görüleceği
vokfa ait tahsis arsının kıymeti daha dü,
ve sözkonusu arsa Eski Eserleri Koruma kapsamı
olduğundan inkişafı zemin + I kat nizami ile
sınırladır. Buna karşılık apartman dairesinin
kıymetinin daha yüksek olduğunu ve ayda
£75 x 3575.61 = 268,170 £ civarında gelir
getireceğini gözönünde tutarak sözkonusu mübadele
işinin vakfın menfaatine olduğu görüşüdeyiz.

TUTANAK

Toplantı Tarihi: 11.5.1989

Toplantı Yeri: Genel Müdür Muavini Sayın Derviş Coşkuner'in odası.

Toplantıya Katılanlar:

1. Sayın Derviş Coşkuner	Genel Müdür Muavini Genel Müdür V.
2. Sayın Ayer Barış	İdari İşler Şube Md.
3. Sayın Halil Ulaş	Muhasebe Müdür V.
4. Sayın Harun Dimililer	Emlâk Sor. ve Kaza. Koord.

Konu: Kahvecizade Hafız Mustafa Faik Efendi Vakfına ait Girne'de tahsisli 139 ve 31 parsel nolu arsaların Girne'de iki adet apartman dairesi ile mübadelesi.

Gelen Teklifler:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

KARAR: Dosya 112/27 R/299'deki değerlendirme raporu ışığında; Apartman daireleri arsalardan daha kıymetli olduğu ve Vakfa her ay gelir getirecekleri göz önüne alınarak...
a) 139 parsel nolu arsanın İlka Çokgez'e ait apartman dairesiyle
b) 31 parsel nolu arsanın Mediterranean Development Ltd.'e ait 523 parsel nolu apartman dairesi ile mübadelesi uygundur.

Harun Dimililer Halil Ulaş Ayer Barış
Emlâk Sor. ve K.K. Muhasebe Müdür V. İdari İşler Şube Md.

ONAY
Derviş Coşkuner

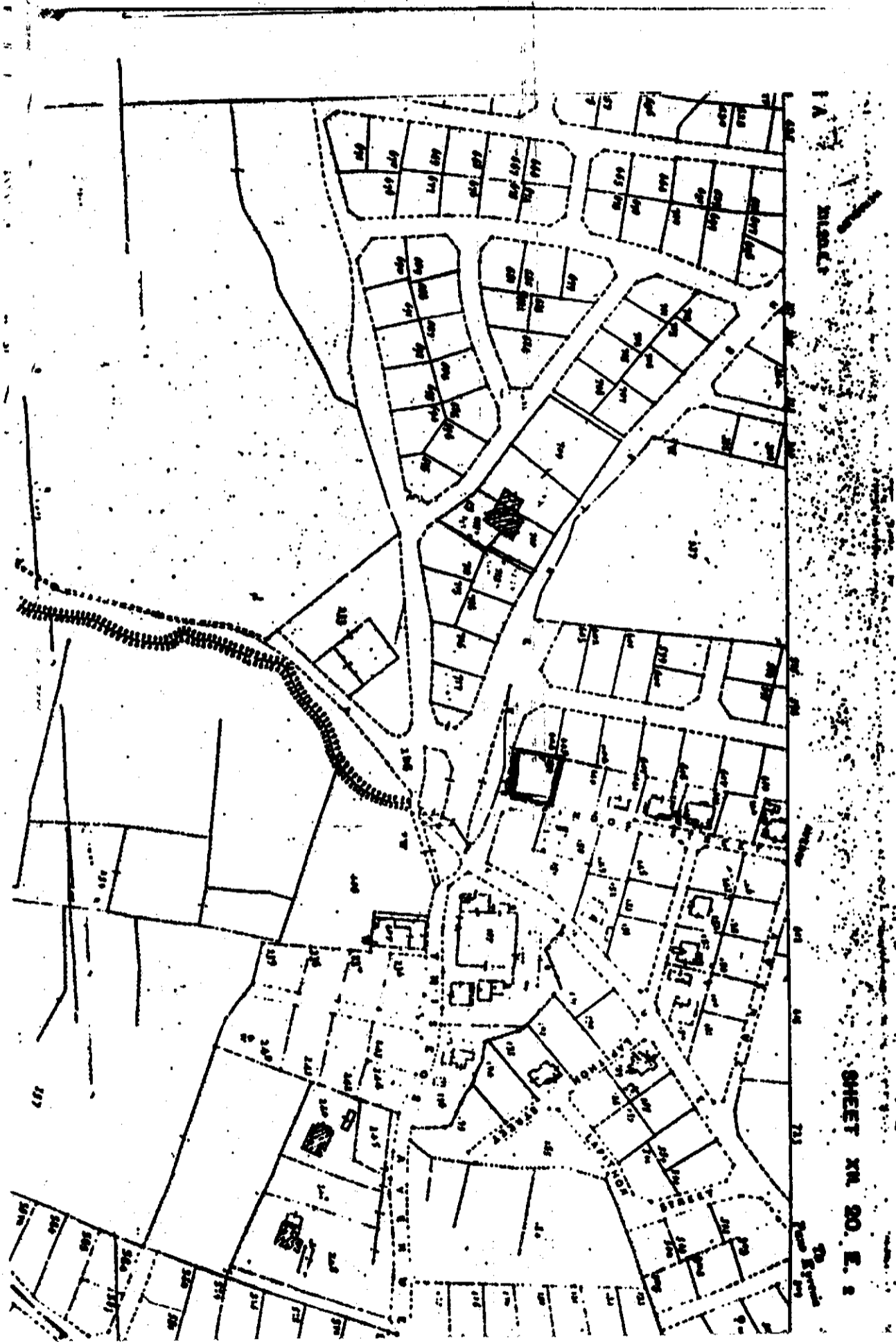
VAKIFLAR VE DİN İŞLERİ YÖNETİM KURULUNUN YUKARI
GİRNE'DE KAHVECİZADE HAFIZ MUSTAFA FAİK EFENDİ
MULHAK VAKFINA AİT İSTİBDAL MUAMELESİNE İLİŞKİN
KARARI İLE BAKANLAR KURULUNUN BU KARARI ONAYLAYAN
E(K-3) 492-89 SAYILI KARARININ ONAYLANMASINA
İLİŞKİN KARAR TASARISI

31/1970 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi,
Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Teşkilât Yasasının 21'inci
maddesinin, (2)'inci fıkrası uyarınca, Vakıflar ve Din
İşleri Dairesi Yönetim Kurulunun:

Kesin tasarrufla Kahvecizade Hafız Mustafa Faik
Efendi Mülhak Vakfına ait Yukarı Girmede, V/H: XII.20.E.2,
Blok H, Parsel 139, Milopetres mevkiine kain 1 evlek 3300 a²
(6900 a²) alanı olan arsa (plan 20'de kırmızı ile işaretlenmiş)
ile Yukarı Girne'de, V/H: XII/20.W.2 Blok H, Beylikler mevkiinde
parsel 768 içerisinde inşa edilmiş 3 katlı apartmanın zemin
katındaki ilka Çokgez'e ait 1 no'lu takriben 236 m² alanın-
daki daire (928 nolu kesin tasarruf); ile

Yine kesin tasarrufla aynı mülhak vakfa ait Yukarı
Girne'de V/H: XII.21.1.VII, Blok A, Kasaba içi mevkiinde
parsel 31'de kain 1 evlek 2454 a² (6054 a²) alanı olan
(plan 21'de kırmızı ile işaretlenmiş) arsanın Aşağı Girne'de
V/H: XII.20. E.I.Blok D, Livatya mevkiinde parsel 523'de
kain apartmanın Mediterranean Development Ltd'e ait bodrum
ve zemin katında yer alan 2 nolu (takriben 100 m² alan)
(1578 nolu taşınmaz mal koçanı) Daire ile istibdalini uygun
bulan,

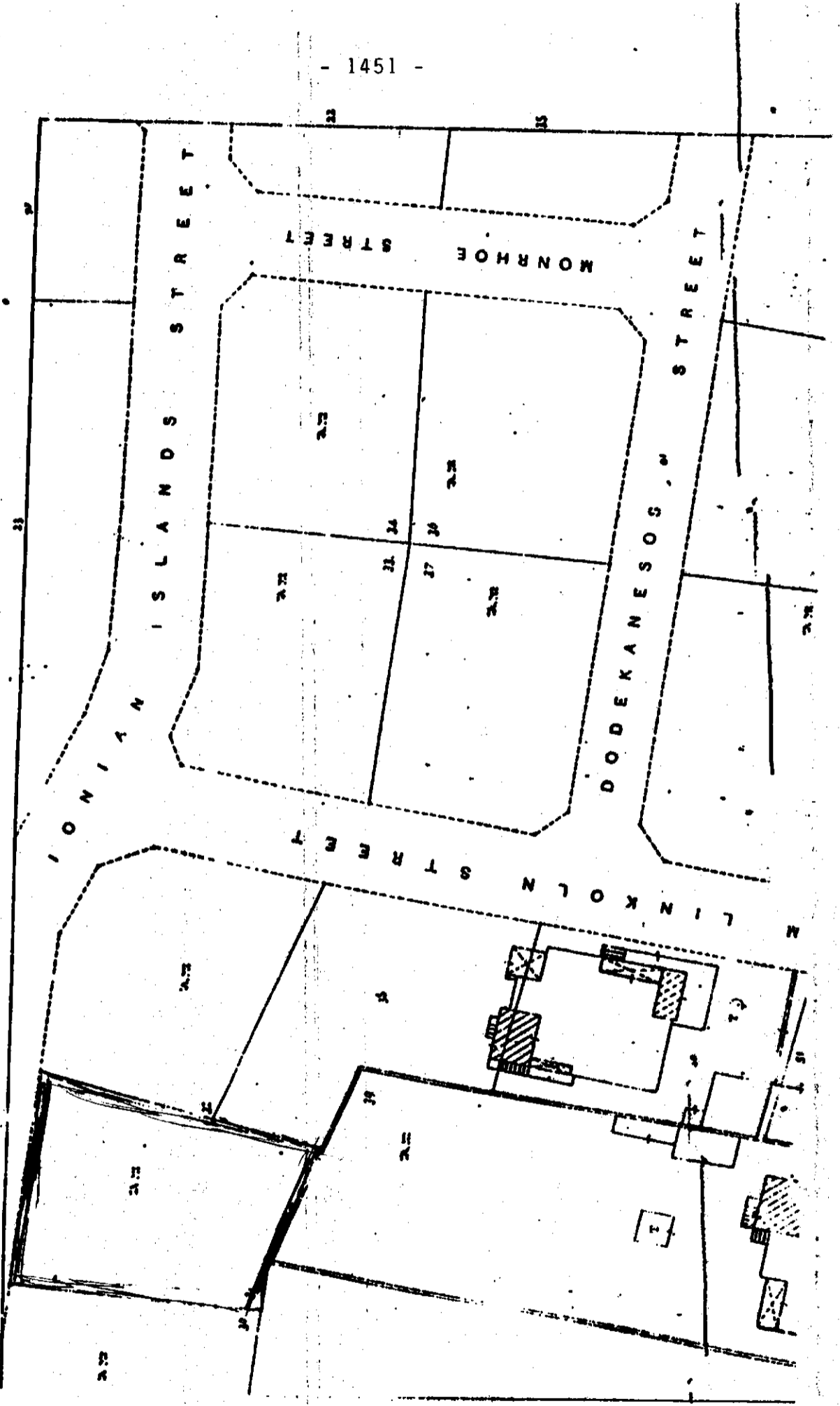
Kararı ile Bakanlar Kurulunun bu kararı onaylayan
24.5.1989 tarih ve E(K-3) 492-89 sayılı Kararının onaylan-
masına Karar verir.

SHEET XII PLAN 21 1 VII

XII.21.1.III.

- 1451 -

**BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Komite Başkanı
Yüksel Tüccaroğlu.**

**Sayın milletvekilleri, Rapor ve Tasarının bütünü
üzerinde söz isteyen var mı? Buyrun Sayın Çetin Veziroğlu.**

**ÇETİN VEZİROĞLU (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan,
Sayın Milletvekilleri; bir istibdal kararı ile daha karşı
karşıyayız. Geçmişten beri Toplumcu Kurtuluş Partisi olarak
bu konulardan hassasiyet göstermekteyiz ve özenle bu
konuları inceleyip bir karar vermekteyiz. Bu konuda da
Toplumcu Kurtuluş Partisi olarak aynı hassasiyet. ve
özeni gösterdik. Görüşüğümüz kadarıyla Girne'de mevcut iki
arsaya karşılık iki apartman dairesi mübadele edilmektedir.**

**Yaptığımız değerlendirmelere göre apartman daireleri ile
vakfın elde edeceği gelir salt kira gelirinden ibaret ola-
caktır. Yani bu iki apartman dairesinin inkişaf edilmesi,
Evkafa daha fazla gelir getirmesi mümkün değildir, salt
kira geliri. Oysa elden çıkarılması düşünülen arsaların
bildiğimiz kadarıyla çok iyi yerde kain oldukları bir
gerçektir, onun da ötesinde arsanın inkişaf ettirilmesi
mümkündür. Oysa apartmanların dediğim gibi inkişafı mümkün
değildir, salt kira geliri sözkonusudur. Bu gerçekler
ışığında baktığımızda geçmişte olduğu gibi bu konuda da
olumlu yaklaşmanız mümkün değildir ve bu karara da Toplumcu
Kurtuluş Partisi olarak olumsuz oy vereceğiz. Saygılar
sunarım.**

**BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Çetin Veziroğlu.
Buyrun Sayın Rasih Keskiner.**

RASIH KESKİNER (Girne) - Sayın Başkan, Sayın Milletvekilleri; Ülkemizde günden güne yozlaşırılan bir kurumumuz da Vakıflar İdaresidir. Ülkedeki Vakıfların malları günden güne yağmalanmaktadır, elden çıkarılmaktadır. Var olan malları ise şehrin içerisinde en çirkin yapıları oluşturmaktadır ve adeta şehre gece konduları diye adlandırılmaktadır. Bunu bilhassa Girne'den gayet rahat görebilirsiniz. Özellikle vakıf mülkleri üzerinden inşa edilen barakaların ne denli kötü bir manzara arz ettiklerini görerek yaşamaktayız. Özellikle Vakıflar İdaresinin politika haline getirdiği vakıf mallarının dağıtımını da süratle elden çıkarılması, süratle yapılmaktadır. Bugün karşımızda bulunan konu da bunlardan birkaç tanesidir. Söz konusu olan husus Girne'de iki arsanın iki daire karşılığı mübadelesidir. Bunlara baktığımız zaman bir tanesi Yukarı Girne'de Mylopetres mevkiinde şehre en gelişmeye müsait, değer artışı son derece yüksek olan bir bölgedir. Arsanın alanı 641 m²'dir. İmar durumuna baktığımızda zaman 1282 m²'lik inşaat alanı vardır.

Takas edinilmesi düşünölen apartman dairesi 216 m² dir. Mevcut inşaat alana bölödüğüümüz zaman, altı daire yapmaktadır. Bırakın 216 m² yi, apartman daireleri normalde 120 m² civarında olduğu zaman bunu bölölersek, on daire yapmaktadır.

MUSTAFA HACIAHMETOGLU (Girne) (Yerinden) - İki tane verirler...

RASİH KESİNER (Devamla) - Ve böyle bir yer, bir apartman dairesi karşılığı elden çıkarılmaktadır ve sadece kira geliri olarak düşünölmektedir. Eğer kira geliri olarak düşünölmekteyse Vakıfların elinde apartman daireleri vardır. Neden vatandaşa bu şekilde verilip, toprak yerde muhafaza edilmemektedir? Belli ki burda bazı kişileri yağlandırma, menfaat sağlamak güdülmektedir. İkinci husus, alanı 562 m² dir ve üstelik kasaba içi, şehir içi yoğun bölgededir. Bunun değeri daha da yüksektir. Bu da, bodrum katındaki bir apartman dairesi ile değıştirilmeye gelişilmektedir. 100 m² civarında, bunu da bölödüğüümüz zaman, bu alanı beşbuçuk daire yapmaktadır ve üstelik bu arsa alanı, Eski Eser alanı içerisinde bulunmaktadır. Böyle olunca durum daha da hassastır. Vakıfların elinde bu arazinin korunması Eski Eser açısından da ~~da~~ yararlıdır.

MUSTAFA HACIAHMETOGLU (Yerinden) (Devamla) - Niye Rasih Bey?...

RASİH KESİNER (Devamla) - Ve Eski Eser alanı içerisinde olan bu alanın, yapılmakta olan bu işlemdede acaba Eski Eserlerin görüştü alındı mı? Alınmamıştır....

MUSTAFA HACIAHMETOGLU (Yerinden) (Devamla) - Nereğtedir?...

RASİH KESİNER (Devamla) - Aşağı Girne'dedir. Göröldüğü ki, işlerine geldiği zaman, İmar durumunda yapılmaktadır.

Mesela, bu aşağıdaki arsa için yapılmıştır ve denmiştir ki, Eski Eser alanıdır ve iki kat yapılabilir, konuştur ve bundan dolayı değiştirilmesi uygundur. Ama Yukarı Girne'deki için, işlerine gelmediği için, İmar durumu arsana değerlendirme raporlarına girmemiştir. Bu politikaları benimsememize olanak yoktur. Vakıf mallarının süratle elden çıkarılmasına karşıyız. Bu Mecliste en azından zaman, zaman görmekteyiz. Bilmiyorum, belki bugün, belki başka bir bağleğinde başka bir husus vardır. Vakıflara ait çok güzel bir mülk, arka tarafındaki başka bir özel kişiye geçit vermek için tam orta yerinden yarılmaktadır. Onu da, geldiğimiz zaman görecekiz. Ama, Vakıflar malları üzerinde acımasızca bir yağma devam etmektedir, bu politikaya şiddetle karşıyız. Ve bu hususlara ret öyu kullanacağız. Saygılar sunarım..

BAŞKAN - Teşekkür ederim sayın Rasih Keskiner...
Buyurun sayın Erbay Kanatlı...

ERBAY KANATLI (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her iki konuşmacı arkadaşım da konuya temelden yanlış yaklaşmışlardır. Çünkü, bahse konu mallar Vakıfların mülkü değildir. Bahse konu, burda gündeme getirilen bahse konu mallar, Kahvecizade Hafız Mustafa Faik Efendi mülhak vakfidir. Yani bunlar bir ailenin geliri veya üzerindeki tasarruf bir aileye bırakılmış, miras gibi bırakılmış, yalnız satışı, kullanımı belli şartlarda Vakıfların himayesine verilmiştir.

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Sonuçta kime kaldı?...

ERBAY KANATLI (Devamla) - Vakıfların... Sonuçta bu ailenin devamına kalacaktır efendim...

RASİH KESKİNER (Yerinden) (Devamla) - Sonuçta, en sonuçta...!

ERBAY KANATLI (Devamla) - Aile sünerse kalacaktır...

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN - Sensuza...

ERBAY KANATLI (Devamla) - Sensuza kadar, bu ailenin mirasçılarının hakkıdır efendim bu. Mülhak vakfidir efendim bu.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Nasıl veriliyor?..

ERBAY KANATLI (Devanla) - Vakıf hiçbir zaman bu mal üzerinde inkişaf yapamaz...

ÇETİN VEZİROĞLU (Gazi Magusa) (Yerinden) - Vakfın kendisinin gibidir...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Mazbut mülkün...

ERBAY KANATLI (Devanla) Vakıf kendi sahip olduğu vakıf malları üzerinde inkişaf yapabilir. Evet onun üzerinde inkişaf yapabilir. Kendi öz kaynakları üzerinde de...

ERGÜN VEHBİ (Yerinden) (Devanla) - Bu zavallı adam, niye alıyor bunu e zaman?...

ERBAY KANATLI (Devanla) - Bunun?.. Efendim?...

ERGÜN VEHBİ (Yerinden) (Devanla) - Zavallı adam niye alıyor bunu e zaman?...

ERBAY KANATLI (Devanla) - İzah edeceğiz efendim. Müsade ederseniz, müsafe ederseniz izah edeceğiz efendim...

BAŞKAN - Lütfen dinleyelim, karşılıklı konuşmayalım...

ERBAY KANATLI (Devanla) - Vakıflar idaresinin bu taşınmaz mal üzerinde inkişaf yapması söz konusu değildir. Bu inkişaf yine Yasanın elverdiği nizamname içerisinde,

Bu vakıf üzerinde hak sahibi olan aile fertleri Vakıftan izin alarak burda ancak inkişaf yapabilirler. Kendilerinin de böyle bir imkân olmadığı cihetle ve vakıfların ana gayesi de, bu mallar vakfa bırakılırken ana gayesi de vakfa gelir getirmek, yani bu Kahvecizade Hafız Mustafa efendi ailesine bu vakfı bırakırken, vakıf malları alacak kişilere bir gelir sağlamanın murat ettiğinden ve arsaların Güney'de bıraktığı taşınmazlarına karşılık burda aldığı arsaların hiçbir gelir getirmediği düşüncesi ile, kıymet açısından da bir fark olmadığı cihetle ve Sayın Keskiner'in de ikinci arsa konusunda da söyledikleri tarihi eser alanı içinde olduğu için inşaat ve inkişaf konusunda da sınırlamaları vardır. Dolayısıyla buraya istediği oranda, istediği büyüklükte hiç kimse inşaat yapamayacağı için o endişe yoktur. Diğerinde 236m² alanı olan bahse konu binanın bugün yapılan incelemelerde yaklaşık 400,000 lira aylık kira geliri olduğu ve vakfa bir yılda bu Hafız Efendi Vakfına bir yılda....

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Hep ticari açıdan bakıyorsunuz.

Dr. ERBAY KANATLI (Devanla) - Yaklaşık 5,000,000 gelir getireceği öğrenilmiştir. Bu bakımdan Vakfın ana gayesi elindeki kaynakları, yasası da cevaz veriyor, elindeki kaynakları gelir getiren şekle sokmak veya gelir getiren kaynaklarla mübadele etmek doğladır. Biz konuyu komisyon olarak enine boyuna tartıştık komisyondaki arkadaşlarla ve arkadaşlar hep beraber komisyonda bulunanları kastediyorum, tatmin olduk ve bu istibdal kaynağına olumlu oy verecek Meclisin önüne getirdik, komisyon olarak da parti olarak da onaylanmasına ve olumlu oy verilmesinden yanayız.. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Erbay Kanatlı.
Başka söz isteyen var mı? Yok. Buyrun Sayın Mustafa Hacıahmetoğlu.

(Anlaşılmayan sözler)

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) - Ya.. Girne'dir.
Siz konuşursunuz biz konuşamaz mıyız? Temsiliyet benim hakkımdır otuz yıldır çünkü. Daha size dur bakalım, daha sıra esas bendedir.

Şimdi Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar, Vakıflar Mazbut Vakıf, Mülhak Vakıf diye ikiye ayrılır. Mazbut Vakıflar birisi vakıflara bırakırsınız, tamamıyla geliri Vakıflar İdaresinedir. Mülhak Vakıflar büyükten büyüğe denir, küçükten küçüğe denir. Şimdi Hacıahmetoğlu ben diyorum ki benim evlatlarım da büyükten büyüğe bu binayı vakfetmiş bu binayı. Bu binanın satımı devam etmez. Benim büyük kızım öldükten sonra, büyük kızım öldükten sonra onun çocuklarının büyüğüne, onun çocuğu öldükten sonra büyükten büyüğe gider o.

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI MUSTAFA ERBİLEN
(Lefkoşa) (Yerinden) - Kardeşlerden geçer.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Bravo Hacı baba
anlat anlaşınlar.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Devam ettiği için
burda mutlaka Vakfın kime yapılmışsa onunla istişare etmek lazımdır. Komiteye sormak isterim. Burda arkadaşlarımızın söylediği doğrudur. Girne'de bir arsa, Ahmet Kambur hepimizin bildiği Yakarı Girne'de verdi, üç tane, üç tane daire aldı Sayın komite üyeleri, Sayın Başkan. Üç tane daire aldı. En zengin yerlerdir bunlar arkadaşlar söyledikenden.

Fakat bizim orda esas, eğer komite ilgili vakfın sahibi, yani kime vakfedilmişse : herhalde bu adam da afedersiniz Mecliste böyle bir tabir kullanmam, bu adam da ahmak değil yani, malını kendine vakfedilen bir mala rıza gösterecek daha düşük bir mala karşı. Yani kime vakfedilmişse o kişi bu kadar ahmak olması lazım yani. Belki değersiz bir mal verecekler kendine ve değerliyi verecek. Eğer onunla istişare edilmişse benim de şikâyetim yoktur. İstişare edilmişse ben de evet demem. Teşekkür ederim.

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Bekleyin gidelim soralım bakalım.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)-Lütfen açıklasınlar, sorulsun evet demişse haklıdır.

RASİH KESKİNER (Yerinden) (Devamla) - Onayı alınmıştır.

ERBAY KANATLI (Yerinden) - Onayı alınmıştır efendim. Müracaat etmiştir müracaatı vardır.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Ee... tamam teşekkür ederiz. doğrusu yerindedir. Müracaat ettiğine göre de bu bu malı, bu malın sahibi olan evet demiştir arkadaşlar.

ERDAL SUREÇ (Yerinden) (Devamla) - Lazım istişare yapalım Sayın Başkan.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - En doğru açıklamayı dayım yaptı.

BAŞKAN - Teşekkür ederim sayın Mustafa Hacıahmetoğlu. Başka söz isteyen var mı?... Yoktur. Sayın milletvekilleri; Rapor ve Tasarının bütünü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Madde madde görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimsiz?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir. Lütfen okur musunuz?...

KATİP -

VAKIFLAR VE DİN İŞLERİ DAİRESİ YÖNETİM KURULUNUN YUKARI GİRNE'DE KAHVECİZADE HAFIZ MUSTAFA FAİK EFENDİ MÜLHAK VAKFINA AİT İSTİBDAL MUAMELESİNE İLİŞKİN KARARI İLE BAKANLAR KURULUNUN BU KARARI ONAYLAYAN E(K-3) 492-89 SAYILI KARARININ ONAYLANMASINA İLİŞKİN KARAR TASARISI

31/1970 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi, Vakıflar ve Din İşleri Dairesi. Teşkilât Yasasının 21'inci maddesinin, (2)'inci fıkrası uyarınca, Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Yönetim Kurulunun:

Kesin tasarrufla Kahvecizade Hafız Mustafa Faik Efendi Mülhak Vakfına ait Yukarı Girmede, V/H: XII.20.E.2, Blok H, Parsel 139, Milopetres mevkiine kaim 1 evlek 3300 a² (6900 a²) alanı olan arsa (plan 20'de kırmızı ile işaretlenmiş) ile Yukarı Girne'de, V/H: XII/20.W.2 Blok H, Beylikler mevkiinde parsel 768 içerisinde inşa edilmiş 3 katlı apartmanın zemin katındaki İlka Çokgez'e ait 1 no'lu takriben 236 m² alanındaki daire (928 nolu kesin tasarruf); ile

Yine kesin tasarrufla aynı mülhak vakfa ait Yukarı Girne'de V/H: XII.21.1.VII, Blok A, Kasaba içi mevkiinde parsel 31'de kaim 1 evlek 2454 a² (6054 a²) alanı olan (plan 21'de kırmızı ile işaretlenmiş) arsanın Aşağı Girne'de V/H: XII.20. E.I.Blok D, Livatya mevkiinde parsel 523'de kaim apartmanın Mediterranean Development Ltd'e ait bodrum ve zemin katında yer alan 2 nolu (takriben 100 m² alan) (1578 nolu taşınmaz mal koçanı) Daire ile istibdalini uygun bulan,

Kararı ile Bakanlar Kurulunun bu kararı onaylayan 24.5.1989 tarih ve E(K-3) 492-89 sayılı Kararının onaylanmasına Karar verir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; bu madde hakkında söz almak isteyen var mı?... Yoktur. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?...Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edildi.Böylece madde madde görüşülmesi tamamlanmıştır.

Şimdi üçüncü görüşmesine geçiyoruz. Kısa ismi okunmak ve bütünü oylanmak suretiyle yapılacaktır. Lütfen kısa ismi okur musunuz?...

KATİP - VAKIFLAR VE DİN İŞLERİ DAİRESİ YONETİM KURULUNUN YUKARI GİRNE'DE KAHVECİZADE HAFİZ MUSTAFA FAİK EFENDİ MÜLHAK VAKFINA AİT İSTİBDAL MUAMELESİNE İLİŞKİN KARARI İLE BAKANLAR KURULUNUN BU KARARI ONAYLAYAN E(K-3) 492-89 SAYILI KARARININ ONAYLANMASINA İLİŞKİN KARAR TASARISI. 31/1970

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Tasarının bütünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...Reddedenler?...Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir. Sayın milletvekilleri; şimdi dördüncü sırada yer alan Din İşleri Dairesi (Değişiklik) Tasarısı ile İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporunun görüşülmesine geçiyoruz. Sayın Komite Başkanı, lütfen Raporu sunar mısınız?...

İDARİ VE SOSYAL İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI HÜSEYİN CURCIOĞLU -

Sayın Başkan, Sayın milletvekilleri;

CUMHURİYET MECLİSİ İDARİ VE SOSYAL İŞLER
KOMİTESİNİN "DİN İŞLERİ DAİRESİ (DEĞİŞİKLİK)
YASA TASARISINA (Y.T.NO:104/1/86)" İLİŞKİN
RAPORUDUR.

Komitemiz, 26 Ekim 1989 tarihli toplantısında görülmek üzere iletilen ve ivediliği alınan Din İşleri Dairesi (Değişiklik) Yasa Tasarısının, Tasarının Ek'teki Gerektirilmesi ile Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Yetkililerimiz tarafından verilen bilgiler ışığında görüşleri ve çalışmalarını tamamlanmıştır.

Komitemiz, Tasarının 1'inci maddesini aynen ve oyçokluğu ile kabul etmiştir.

Tasarının 2'inci maddesi ile değiştirilmesi öngörülen Esas Yasanın 4'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasında teknik düzenleme yapılmış, (2)'inci fıkrasında müftü atanabilmesi için gerekli tabiiyet koşulu genişletilerek atanmaya kolaylık getirilmesi amaçlanmış, yapılan düzenlemelerle birlikte 2'inci madde oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Tasarının 3'üncü maddesi aynen oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

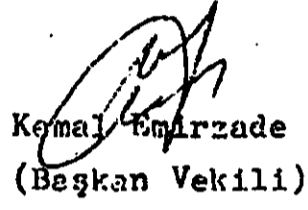
Komitemiz, Tasarının tümünü oyçokluğu ile kabul etmiştir.

Komite üyelerinden Sayın Kemal Emirzade, Sayın Ergin Abdullah ve Sayın Hüseyin Angölenli Tasarının maddelerine ve tüzetine olumsuz oy kullanmışlardır.

Komitemiz, Tasarının sunulan Rapor ışığında değerlendirilerek karabüklü oyçokluğu ile Genel Kurula sunulmuştur.

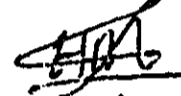
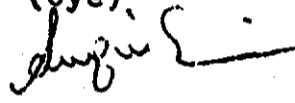

Hüseyin Curcioğlu
(Başkan)

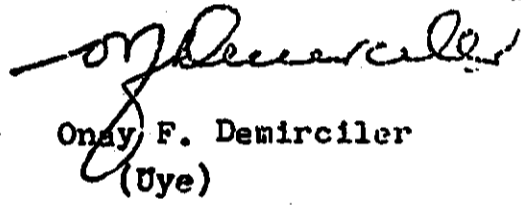

Kemal Emirzade
(Başkan Vekili)

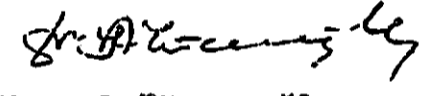
Ergin Abdullah
(Üye)

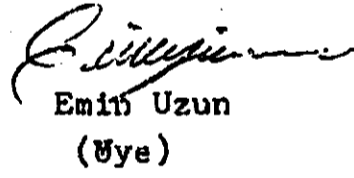
Hüseyin Angolemlı
(Üye)

Onay F. Demirciler
(Üye)

Yüksel Tüccaroğlu
(Üye)

Emih Uzun
(Üye)

GEREKÇE

Genel Gerekçe

6/1971 sayılı Din İşleri Dairesi Kuralının Müftü tayini ile ilgili 4.ncü maddesi, atamanın Yürütme Kurulu Başkan Yardımcısının teklifi üzerine Yürütme Kurulu Başkanı tarafından yapılmasını öngörmektedir.

Yasanın bu şekli ile Müftü tayinine imkân yoktur.

İdari yapıda meydana gelen değişikliklere paralel olarak yasanın tadili ve Müftülük makamının doldurulmasına imkân sağlanması amacıyla ilişikteki Yasa Tasarısı hazırlanmıştır.

Madde Gerekçeler

Madde 1-

Kısa isim olarak Yasanın ismini düzenlemektedir.

Madde 2-

6/1971 sayılı Din İşleri Dairesi Kuralının 4 (1) maddesi, Müftü atanması hususunu düzenlemektedir. Mezkûr madde, İdari yapımda meydana gelen değişiklikler nedeniyle işlerliğini yitirmiş olup, 2.madde ile İdari yapıma uygun bir düzenleme getirilmek ve böylece Müftü atanmasına olanak sağlamak amaçlanmaktadır.

Madde 3-

Yasanın yürürlüğe girişi ile ilgilidir.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Başkan. Sayın milletvekilleri; bu 4'üncü sıradayız değil mi? Din İşleri Dairesi Değişiklik Yasa Tasarısı ve İdari ve Sosyal İşler Komitesinin tasarıya ilişkin raporunun genel görüşmesine geçiyoruz. Söz isteyen?

KATİP - Sayın Kemal Emirzade, Sayın Angolemlî. Buyrun Sayın Emirzade.

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli Üyeler; ilgili Yasa Tasarısıyla iddia ediliyor ki müftü alınmasında var olan tıkanıklığın önü açılacaktır. Eski mevzuata göre müftü atanamıyor denmektedir.. Bu eski mevzuatı değiştirip bunun yerine koyacağımız kurallarla müftü atanması olanakını getireceğiz diyor ve bu tasarı getiriliyor. Yalnız Sayın milletvekilleri bize göre yapılan bu düzenleme, getirilen bu kurallar, laiklik ilkesine uymayan, bu ilkeyi zedeleyen ciddi bir ciddi ciddi zedeleyen bir düzenlemedir. Bu düzenlemeye göre müftü Sayın Başbakan olacaktır. Başbakan müftü falan olsun diyecek ve o kişi müftü olacaktır. Bir kere layikizimde, laiklikte Din ve Devlet işlerinin ayrı olması ilkesi vardır. Din İşleri, Devlet İşlerine karışmamalı veyahut da devlet işleri, din işleriyle karıştırılmamalıdır diye bir ilkedir bu, ayrı ayrı

yürümelidir. Ama bu düzenleme ile Devlet işleri direkt olarak Din İşlerinin içine karıştırılmaktadır. Nasıl yapılabilirdi? Bize komitede yaptığımız çalışmalar sırasında Evkaf ve Din İşleri Dairesinden gelen yetkililer demişlerdir ki yeni bir Yasa çalışması içindeyiz ve bu örgüte yeni bir çehre getireceğiz demişlerdir. O çalışmalarımız da son aşamasındadır demişlerdir. Madem ki böylesine, böyle bir çalışma sözkonusudur ilgili dairenin veya kurumun, kuruluşu ile ilgili çalışma sözkonusudur, bize göre daha doğru olurdu. Bu çalışmalar içerisinde bu kuruma böylesine bir çehre getirilir ki Müftülük müessesesi de kendi kuralları içerisinde, kendi örgüt içerisinde, yani o müftülük ve Din İşleri Dairesi Örgütü içerisinde halledilebilirdi. O mekanizma Müftülük müessesesini de halletmiş olabilirdi. Bir yerde bu kuruma, bu kuruluşa özerklik verilebilirdi. Deniyor ki işte bu müessese bırakılırsa ve belli müdahaleler olmazsa laikliğe aykırı birtakım şeyler gelişemez mi ülkede?

Yani Evkaf ve Din İşleri kendi işleyişi içerisinde bu işleri yürütürse, layikliğe aykırı birtakım gelişmeler ülkede olamaz mı? Bir kere bu yaklaşım doğru bir yaklaşım değildir, yani sağlıklı bir yaklaşım değildir. Neden? Çünkü, dünyada örnekleri vardır. En yakın örneği Türkiye'dir. Türkiye'de siyasal erki elinde bulunduranlar, Din İşlerine karışıyorlar, müdahale ediyorlar. Ama Türkiye'de özellikle 1980 yılından bu yana, dikkate değer geçekten gerici birtakım akımların Türkiye'de etkin olduğu da söz konusudur. Nerden kaynaklanıyor bu? Müftülük ve yahutta ordaki Din Kurumlarının etkisi midir bu? Bize göre öyle değil. Doğrudan doğruya, siyasal erki elinde bulunduranlar, Dinin ülkede güçlenmesi, etkinlik kazanması doğrultusunda birtakım uygulamalar hayata geçirmişlerdir. Nelerdir bunlar? Örneğin, dikkat ediyoruz, özellikle 1980'den sonra çağdaş okulları, İlkokulların, Ortaokulların, Liselerin, Teknik ve Mesleki okulların yanında bunlara daha fazla ağırlık verileceğine etkinlik kurmaları yönünde çaba harcayacağına tersi; birtakım uygulamaların içerisine girilmiş ve Türkiye'de Din Okulları açılmıştır. Ve ilginçtir, dikey geçişler sağlanmak suretiyle de bu Din Okullarının giderek etkisi artırılmıştır. Yani, Din Okullu bir Lise düzeyindeki Din Okulunu bitiren bir Öğrenciye, Üniversiteye herhangi bir Üniversiteye, Tıp Fakültesine Örneğin geçiş hakkı verilmiştir ve ne kadar ilginçtir. Deniliyor ki, işte Türkiye'de işte, İmam ihtiyacını karşılamaya dönük birtakım okullardır bunlar. Yani, onu yapmasın mı Devlet? O ihtiyacı karşılamasın mı Devlet? Bize bunun demagejisi de yapılmaktadır. Ama gelin görün ki, böylesine Din Okullarına, yani ister Ortaokul düzeyinde olsun, ister Lise düzeyinde olsun, okullara kız Öğrenci de alınmaktadır. Yani kız imame yetiştirmeye dönük mü bu çalışmalar? Belli ki, belli ki çağdaş eğitimin...

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - İslam dinine göre kızlar yapamaz. Yalnız erkekler yapabilir.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - İslam Dinine göre de böyle birşey söz konusu olamaz. Belli ki, çağdaş eğitimin yerine müsbet bilimlerin yerine doğrudan doğruya Dini birtakım kuralları, birtakım öğretileri ile getiren ve gerçekten toplumu çağın gerisine götüren bir çaba söz konusudur. Dolayısıyla, öyle birşey getirilemez ki siyasal erki elinde bulunduranlar layık insanlardır. Dolayısıyla, bu insanların müdahaleleriyle şeriatta dönük veyahutta birtakım gerici akımları engellemeye dönük önlemler alınacaktır. Dolayısıyla, bizim ülkemizde özellikle Din ve Devlet işlerinin ayrı tutulması kaçınılmaz bir gerekliliktir. Biz böyle görüyoruz bunu. Buna da olanak vardır. Yani böylesine düzenlemelerle değil, madem ki ilgili kuruluşun Yasası, Kuruluş Yasası çalışmaları vardır. Bu Yasa çalışmaları içerisinde dediğimiz gibi konuşmanın başında da ortaya koyduğum gibi kendi örgütsel yapısı içerisinde ve kendi kuralları içerisinde, işleyişi içerisinde, müftülük müessesesinde çözümlene olanakı vardır. Bu doğrudan doğruya, Başbakanı müftü yapan bir yaklaşımdır. O nedenle buna onay vermemize Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak, olanak yoktur. Bu görüşlerimizi bu vesileyle ortaya koymaya çalıştım. Dinlediğiniz için teşekkür ederim...

BAŞKAN - Sayın Angolemliler...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Komisyonda teknik kişilere sorduğumuzda niye, gerçekten bizim açımızdan çok tehlikeli olan müftünün, bir kişinin, iki dudağı arasına bırakılması niye? Neden Başbakan istediği bir kişiyi gösterecek, Cumhurbaşkanı onaylayacak ve müftü, müftü olacak, o kişi müftü olacak. Bize yanıt olarak, eskiden böyleydi dendi. Ne zaman? İşte, Türk Cemaat Meclisi yahut Türk Yönetimi zamanında böyleydi dendi, dolayısıyla bugün de aynı yürütmenin başı dendi Cumhurbaşkanı oldu, yürütmenin yardımcısı da Başbakan oldu dendi.

Bir kere değerli arkadaşlar; o gün belki öyleydi. O gün bir devlet de yoktu. Bir işte, bir kişinin idaresi o günlerde...

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Sanki şimdi var.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Ona geleceğim Sayın Durduran. O günlerde işte bir kişi ve bir kabile bizi idare ediyordu. O gözle bakılıyordu. O gözle bakılıyordu çünkü herşey, din işleri de görüldüğü gibi herşey bir kişide toplanmıştı. Bugün her üç kelimedenden bir tanesi bağımsız, bağlantısız, Kuzey Kıbrıs Türk Devletini dilimize alıp öğrenmekteyiz ve bu devletle her gittiğimiz

yerde tanıtması için, kökleşmesi için de nutuklar atmaktayız.

Değerli arkadaşlar; din işlerini, çok hassas olan bu konuyu diğer alanlarda olduğu gibi yönetim istismara kalkmıştır bu değişiklikle. Politik amaçlarına alet etmeye kalkışmıştır bu değişiklik ile. Bugün hangi alana bakarsak o alanda mutlaka politik çıkarlar için çok büyük boyutlarda partizanlığa tanık olmaktadır ve gerek eğitim alanında olsun, gerek sağlık alanında olsun, hatta kurumlarda, özellikle son tanık olduğumuz BRT'de olsun partizanlık o kadar ileriye gitmiş ki, politik çıkarlar o kadar ön plâna getirilmiş ki, bir BRT'nin yaptığı suistimaller burda tüm milletvekilleriyle oybirliği ile kabul edilmesine karşın yıllarca bu Kurumun başındaki zat orda durabilmiştir. Çünkü ordan yürütme, Hükümet politik çıkar elde etmekteydi. Şimdi aynı durum din alanına getirilmek isteniyor ve insanların, yurttaşlarımızın vicdanları, vicdan özgürlüğü zedelenmekle başbaşa bırakılıyor.

Değerli arkadaşlarım; şimdi ne olacak? Sayın Başbakan müftüyü atayacak, beğenmezse aynı yöntemle geri alacak. Müftü olan zat bunu bildiğinden hareketlerine ve bütün uygulamalarına Başbakana uygun olmaya,

dolayısıyla değerli arkadaşlar; vicdan özgürlüğü bir kere burdan delinecektir. Biz de veyahut o günkü muhalefet de ne yapacaktır? Durmadan Müftülüğü eleştirecektir. Mevcut yönetim müftü tamamdır diyecektir, muhalefet hayır, çünkü bu müftü falan falan yerde birtakım partizanlıklar yaptı diyecektir. Çünkü, sayın arkadaşlar müftülükle ilgili mevzuatta şöyle bir madde de var. Bu kuralın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren müftünün yazılı müsadesi olmaksızın hiçbir şahıs, hiçbir cami veya mabette ibadet, müezzinlik yapamaz der ve daha birtakım müftünün görevleri vardır. Bütün bu görev alanları da otomatikman Başbakanın, yani, o günkü yönetimin gölgesi olacaktır.

Değerli arkadaşlar; böylece zaten garip birtakım uygulamalara sahne olan ülkemiz, bir benzeri daha görülmeyen bir alanda, vicdan özgürlüğü alanında da kendini gösterecek ve içinden çıkılmaz bir ortama doğru ülkemiz gidecektir.

Değerli arkadaşlar; bir de dikkatimi çeken, müftü esas yasada üniversite mezunu olması öngörülüyordu. Bu değişiklikle müftü, İslâm diniyle ilgili herhangi bir fakülte, yüksek okul veya enstitü bitirmiş olması yeterlidir deniyor.

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa)(Yerinden)- İki yıllık bir lise üstü.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Ama öte yandan, yani o kadar aceleyle getirilmiş ki, seçim arifesinde herhalde bir düşünceleri olması gerekir. O kadar aceleyle getirildi ki, 6'ncı maddede, Esas Yasada öğütmenler vardır. Öğütmenler için aranan evsaf, yüksek okul, üniversite öğrenimi veya

yüksek öğrenim yapmış demektir. Müftülük için ise, yüksek öğrenim gereksiz olabilir, enstitü de olabilir denmektedir. Yani, bu Yasayı da böyle hazırlarken gerçekten, Esas Yasanın bütün maddelerini inceleyip de vakit harcamaya yok. Böyle el çabukluğuyla bu buraya getirilmiştir.

Değerli arkadaşlar; benden önce konuşan Sayın Kemal arkadaşımın da belirttiği gibi, bu işler özerk olmalıdır. Anayasanın da emrettiği gibi, yanılmıyorsam 39'uncu maddedir. Vicdan özgürlüğünden, hiçbir zaman dini açıdan kutsal sayılan olguların veyahut kurumların politik çıkar başta olmak üzere hiçbir zaman istismar edilemeyeceğini emretmektedir. Halbuki, bu değişiklikle Anayasanın o maddesi de bana göre gözönüne alınmadı. O maddesi de çiğnenmiş durumdadır.

Değerli arkadaşlar; bu düşüncelerle biz, bu değişiklik önerisine ret oyu vereceğimizi belirtir, saygılar sunarım.

BAŞKAN- Sayın Durduran.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Artık Sayın Durduran duyuracak partisinin görüşlerini efendim.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Din İşleri Dairesiyle ilgili olarak bir değişiklik getirildi. Bu eski durumu yeni kurumlara göre adapte ediyor. Yani aslında fazla bir önemli değişiklik içermemektedir. Bilindiği gibi 74 öncesinde varolan mevzuata göre makamların adları değişti. Ondan önce daha değişti, sürekli olarak makam adları değiştiği için müftü atama olanaksızlaştı diye ansızdan birisi fetva verdi. Çünkü müftülerden daha müftü, daha üstün makamlardaki müftüler ülkemizde bol bulunur ve fetva verebilir.

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Kitap da yazıyorlar.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Yazarlar da. Bir müftünün atanmasını düzenleyememekten gelen bir mazaret icat edildi ki atama olanağı yok, çünkü makam adları değişti dediler ve bir fetva verdiler; atayamaz kimse. Böylece müftüsüz kalındı bu kadar zamana kadar. Ben baktım, müftüden önce ve müftüden sonra diye tarihi ikiye bölebilir miyiz diye, yani milattan sonra gibi, bölmenin olanağı yok, durum pek değişmedi. Devran o devran gitti. Dolayısıyla atamadan dolayı da fazla bir değişiklik olduğunu söylemek olanaklı değil. Üstelik dönüldü şimdi o fetva uyarınca zaten belirlenmiş olan makamları yasal yaptık. Yani fetvanın kalkması lâzım ama fetvayı koyan adam yazılı koymadığı için nasıl kaldıracağız? Tersinden okuyup da içine doğru nefes alarak geriye alamayacağı için yazılı olması gerekiyor, yazdırmak da mümkün değil. Onun için biz yapıyoruz onun yerine bu görevi. Meclisin de zaten ne işi var bu memlekette. Bu sorunları halletsin diye bulunuyor Meclisimiz. Onun için bu pürüzü de ortadan kaldırarak fetva makamının fetvasını düzeltmiş olacağız, Askerlik Yasasında olduğu gibi, Bedelli Askerlik Yasasında biz efendim böyle okumadık maddeyi böyle uyguladık, aynı anlamdadır yine bu cümle ama böyle yazalım ki bundan sonra düzgün hareket edelim dediler. Onu da kabul etti bu Meclis, boynu kıldan ince

centilmen bir Meclis. Yeter ki güçlü birisinden bir işar gelsin hemen yelkenler suya. Halbuki konu şu. Ama gerçek...

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) - Meclise hakaret oldu şimdi.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Özür dilerim ama gerçek de bu. Bunu bize resmen komitede söylemediler mi? Resmen komitede söylediler bize, dediler ki biz okumadık bunu, böyle uyguladık, aynı anlamda bir cümle geçirin ki o uygulamaya devam etmemenin mazaretini olsun bizim için ve Meclis bu gerekçeyi kabul etti.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Centilmen olmayan Mecliste sen de centilmen olman.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Biz centilmen dedik Sayın Centilmen.

Sayın Başkan, aslında müftü konusu toplumun içerisindeki kurumu olarak ele alınması gereken bir konudur. Zamanında İngiliz tayin ederdi müftüyü. Onun için toplum ayaklandı, İngiliz tayin etmesin. İngilizin adamları tayin etmesin müftüyü, cemaat etsin. Ve büyük kavgalarla müftü seçme hakkı alındı ve uzun süre bu başarıyı kutladı bu toplum. Ondan sonra ne oldu? Artık İngilizden kurtulduk, sıra bize geldi, halkın seçmesine gerek yok, halk da kim oluyor, ben seçerim olur biter dendi ve seçme yetkisi ele alındı. Şimdi bu seçme yetkisi de yine korunmaya devam edilmektedir. Osmanlı dönemi ikiye ayırdı ehaliyi. Bir kısmı müslümanlar, diğeri ise milletler. Milletler dedikleri de çeşitli mezheplerden .hıristiyanlar ve başka türlüleri, yani hıristiyan olmayanlarda vardı. Onlar kendileri birer cemaat veya sosyete olarak varlıklarını koruyorlar, padişaha belirli bir miktar vergi vermeyi taahhüt ederek kendileri onun adına vergi topluyorlar, arada da komisyonlukları cebe atıp cemaatlarını veya sosyetelerini denetim altında tutuyorlar.

Kıbrıs'ta da bu durum böyleydi. Bir tarafta Müslümanlar, bir tarafta da Ortodoks bir millet. O millete de aynı haklar verildi. Müslümanlara gelince, Müslümanlara bu hak yok, Şeyhülislâm yönetecek dendi ve Müslümanların mezheplerine karşı tavır alındı. Onlar cemaat statüsünde görünmedi. Ama, dini bir topluluk olarak Müslümanlık kabul edildi. Her dini topluluğun, sosyetenin de bir lideri olması gerekiyor. Onun için bu milletler kendi aralarından çeşitli usullerle başpapazlar, papazlar, vesaireler, piskoposlar atarlar, seçerlerdi. Bizimkiler ise böyle bir şey yapmazlardı. Laik devlette bunlar nasıl oldu? Çağdaş, laik devletler ortaya çıkmaya başladığında, bunlar kurum olarak bu tür cemaat statülü, sosyete statülü mezhepler, tarikatlar, kurum olarak kaldılar, dernekler gibi muamele gördüler. Hatta her kilise, her manastır bir devlet statüsünde çalıştı. Papalık da en sonunda örneğin, en büyüklerinden sayılabilirse, konfederasyonu oldu bu derneklerin ve üye defteri gibi, sosyete cemaat üyesi deftere yazıldı ve o defterlerle kiliseler tarihin içerisinde varlıklarını sürdürdüler. Bugün de tarihin en önemli kaynaklarından birisini bunlar oluşturmaktadırlar. Anadolu'nun tarihini bile yazmak için, Ortodoks Kiliselerinin kayıtlarına, Ermeni Kiliselerinin kayıtlarına en fazla müracaat edilmektedir. Bizim camilerde ise pek birşey bulunmuyor. Bizdekilerinde de belli hiçbir kayıt kuyut yok, Tarihi iz bulmak da onun için olanaksız. Bizimkilerde ruhban sınıfı yoktur iddiası var. Dolayısıyla, laik devlet geldiğinde bunlar özerk dernekler, birlikler, federasyonlar, konfederasyonlar olarak yaşadılar. Bizde ne olmalıdır? Bu soruyu sorup bunun yanıtını almak gerekir. Yoksa, devlet eliyle, üstelik siyasal iktidar eliyle müftü tayin ederek bu işleri halledeceğinizi zannediyorsanız yanıyorsunuz. Bu Yasa değişikliği hiçbir şey getirmeyecektir. Eski sorunların devamını ancak sağlayacaktır. Bugün, siyasal bir mevki olarak karşımızda Müftülük durmaktadır. Dün de duruyordu. Fetva dolayısıyla atanamıyordu ama vekili vardı. Bu Vakıflar ve Din İşleri Dairesi dolayısıyla bir yönetim kuruyorlar ki tamamen siyasi nitelikli atamalarla oluşturuluyor bu. Bir yönetim kuruluna bağlıydı.

Ama, olmadık şekilde ve kabul edilemeyecek şekilde etrafa rahatsızlık veren çeşitli ilâhilerin okunması, çeşitli yüksek sesli, çok yüksek merdivenden ezanların okunması karşısında Hükümet, yalnız aczini belirtiyor ve ne yapayım birşey söyleyemiyoruz. Polise şikâyet edersiniz, polis, ne yapayım ben de birşey yapamam diyordu. Kime şikâyet edeceksiniz? Allaha kaldı işiniz. Yani, turizme ve halkın sukûnetine dahi rahatsızlık konusu olan ve herkesin farkında olduğu konularda bile bir müdahale imkânı bulunmuyordu. Neden? Çünkü, atına binen gelmiş. İslâma Çağrı Cemiyeti paralar ödemiş. Bir sürü dini adam sokmuş memlekete. Bir sürü vaiz, kimin tarafından gönderildiği, kimin atadığı, atandığı belli değil. Etrafa dolmuş. Sözde bunlar yönetilir derken, camilerde hiçbir resmi sıfatı olmayan, dolayısıyla hukukumuzda tamamen ters insanlar gitmişler cemaat toplamışlar, vaazlar vermişler, konuşmuşlar. Herşey olmuş. Tenteli arabalarla İslâm Bankasının paralarıyla beslenen adamlar köy köy dolaşabilmişler.

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden)- Kapandı İslâm Bankası da kalmadı.

ALPAY DURDURAN (Devamla)- Duruyor orda yine.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)- Allaha havale et kendilerini de bitsin bu işler.

ALPAY DURDURAN (Devamla)- Yani, bu işler kendiliğinden özerkleşmiş, kendiliğinden hükümetin elinden çıkmış, gitmiş.

Nedir yaptığınız? Hiçbir şey yapmamaktasınız. Tam tersine denetlememiz gereken hususları denetlememekteyiz. Bir de özgürlük yoktur şikâyetlerine sebep oluyoruz. Şimdi dini bütün hanefi müslümanlar kalkar da bir şii atarsanız müftü olarak, ne olacak? Memnun mu olacaklar? Veya şiilerle aleviler siz bir hanefi müslüman atarsanız memnun mu olacaklar?

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI MUSTAFA ERBİLEN
(Yerinden) - Biz neyiz şimdi, biz neyiz?

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Biz Kıbrıslı serçe olarak pek farkında değiliz bu ayırımların ama aramızda bir sürü çeşitli tarikatlara mensup yeni yurttaş da bulunmaktadır. Dolayısıyla Türkiye'de ortaya çıkmış olan bütün sorunlar bu atamalarla bizde de aynen yaşanmaya devam edilecektir. Bu başını kuma gömmektir, başka bir şey değildir. Bırakınız özerk olsun. İsteyen hanefi müslümansa hanefi camisini kursun, onun sorumluluğunu alsın ve başka özgürlükleri çiğnemenin sorumluluğunu da yüklensin. Hesap sorabilsin, denetlenebilsin. Hamberliyse camiye kurmak isteyen, o da kursun. Bahai de isterse kendine bir tapınak kursun. Gizli gizli derneklerin, lokallerin kenar odalarında toplanmasınlar. Özgürlük getirin siz, başka bir şeye gerek yoktur. Böyle bir daireye ise hiç lüzum yoktur.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Biz neyiz, hangi sınıfa korlar şimdi?

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Bizler zorunlu hanefiyiz.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI ÖMER DEMİR (Yerinden) -
Mecburi.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Mecburi. Öyle yazdılar çünkü dosyalarımıza onun için biz zorunlu hanefiyiz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; vicdan özgürlüğü diyoruz. Din özgürlüğü ve vicdan özgürlüğü. Dinde de bırakmadık. Yani dine karşı olma özgürlüğünü de tanıyan özgürlükçü bir Anayasamız var. Anayasaya meraklı olanlar için güzel bir metindir. İstedığınız gibi reklâmını da yapabilirsiniz ama uygulamaya gelince sıra, oradan engel, buradan engel, buradan dolan, bu özgürlükler ortadan kaldırılmaktadır. Devlet şimdi sunî hanefi, müslümanlık baskısı mı yaratacaktır? Yaratamayacaktır, bu devletten ben bunu beklemem ama bunun adımları atılmaktadır. Nasıl din hocası diye bize empoze ettiler bazı insanları. Gelirler, Zafer Dergisini alırlar, sınıfta okurlar, okuruz ki inananlar maymun piçiymişler. Efendim cinler, periler 15-20 bin yıl yaşarlarmış, ruh çağırıldığında onlar gelirmiş. Efendim kainatın sırlarını açıklarlar, okuruz onları da aydınlanırsınız. Bunlar halen bugün de geçen onbeş günün içerisinde çocuklarımıza din dersi diye öğretilen şeylerdir.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Evet efendim doğrudur. Sayın Eğitim Bakanı ilgilensin.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Zafer Mecmuasını da götürürler sınıfa ve ondan da pasajlar okur ve aydınlatırlar çocuklarımızı. Bunun gibi kenarından, kıyısından yine dileyen dilediğini yapacak, boşu boşuna bu Hükümetde siyasi bir makam olarak, politik bir müftü atamış olacak, başka bir şey getirmeyecektir. Bunlardan vazgeçmek ve din ve vicdan özgürlüğüne saygı duyarak dini toplulukları ve dine inanmak isteyenler, efendim mezhepler, mezhep seçmek isteyenlerin kendileri öderler masrafını, kendi toplantı yerlerini kurarlar, kendi ibadetgâhlarını kurarlar bu işleri hallederler dersiniz ve özgür bırakırsınız, en doğrusu budur. Yoksa sorumluluk almayan bir tavır içerisinde pazusuna güvenen ve dış kaynaklardan beslendiğine inananlar dilediği gibi ülkemizde dilediklerini söylemektedirler. Her seçimde aha söylüyorum ben, bu Şehitler Camii, yani birinci kilise eski adıyla Kızılbaş, yeni adıyla Kızılay Bölgemizdeki birinci kilise, şimdiki Şehitler Camiinde politik nutuklar çekilmektedir. İsmimin bana da saldırılmaktadır. Her seçim kampanyası sırasında ben ismen o camide hutbeyle beraber anıldığımı duymaktayım. Her ne kadar da hayırla anılmıyorsam da anılıyorum. Buyurun, politikacı oldu bu vaazlar, yapacağınız bir şey var mı? Yok. Siz müftüyü de politikacı yapıyorsunuz, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Başbakan.

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROĞLU - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugüne kadar ülkemizde Müftü olmaması, bize göre bir eksiliktir. Ama, müftülük makamının politik bir makam olmadığını herkes bilmektedir. Ve bu memlekette din işleriyle devlet işlerinin ayrıldığını, ülkemizin laik bir Cumhuriyet olduğunu da herkes bilmektedir. Anayasamız da o şekilde öngörmektedir. Ama, bu makama bir kişinin tayini gerekmekteydi. Tayininde bazı tıkanıklıklar vardı. O tıkanıklıkların ortadan kaldırılması için böyle bir yasal düzenlemeye ihtiyaç duyulmuştur ve eğer Yasa Tasarısını okumuşsanız, göreceksiniz ki görevlerini ifası bakımından yönetim kuruluna bağlıdır. Hükümete bağlı değildir. Ama tayin ...

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa)(Yerinden)- Onu da ben tayin ediyorum.

Dr. DERViŞ EROĞLU (Devamla)- Tayin edilecek, Vakıfların kuruluş şekli bu. Eğer Vakıflar bir Başbakanlığa bağlıysa Müftülüğün de Başbakanlık kanalıyla Cumhurbaşkanlığına önerilmesinden daha doğal birşey olamaz. Ama biz, ülkemizin laik bir Cumhuriyet olduğunu, din işleriyle devlet işlerinin ayrıldığını gayet iyi bilmekteyiz ve bugüne kadarki uygulamalarımız da bunu gayet açık bir şekilde göstermektedir.

Sayın Kemal Emirzade'nin Başbakan müftü oldu sözleri buyasayla, bana göre gerçekleri ifade etmediği gibi, ciddiyetten de uzak bir ifadedir. Böyle ciddiyetten uzak bir ifadeye yanıt vermek herhalde normal olmaz. Ama, Sayın Durduran'ın ...

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa)(Yerinden)-Dolayısıyla Sayın Başbakan. Dolayısıyla.

Dr. DERViŞ EROĞLU (Devamla)- Sayın Durduran'ın başlangıçta söylediği sözler gerçekleri ifade ederken, sonradan konuları saptırmaya çalışmıştır. Ben, Durduran'ın isminden bahsetmişken, yeni kurduğu partilerinin hayırlı, uğurlu olmasını, başarılı olmasını dilerim.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Erbilen'i mi müftü yapacaksınız?

Dr. DERViŞ EROĞLU (Devamla)- Değerli arkadaşlar; bir müftünün tayini için tabii ki aranan evsafın bu Yasa Tasarısına konması gerekirdi. Sayın Angolemler, konuyu saptırarak, enstitüden mezun olanlar da müftü yapılacak denmiştir. Geçmiş Yasa Tasarısında İslâm dini üzerine Üniversite tahsili yapmış kişi deniyordu. Burada Üniversite tahsili veya yüksek okul veya enstitü. Çünkü, Türkiye'de İslâm Enstitüleri de vardır. Ve üniversite muadili eğitim vermektedirler. Bu gerekçeyle kaleme alınmıştır. Kaldı ki müftü atama konusunda bugüne kadar hükümetimizin o tıkanıklık dolayısıyla herhangi bir arayış içerisine girmediği, konuyu vekâleten yürüttüğü de bilinmektedir. Konu, vekâleten yürütüldüğü bir dönemde, din işleri, devlet işleriyle karıştırıldı denmedi. Şimdi, tamamen Cumhurbaşkanımızın onaylayacağı şekilde yasa tasarısı yapıyor ve din işleriyle devlet işleri karıştırıldı deniyor. Bu, bana göre gerçekleri ifade etmemektedir. Biz, Hükümet olarak böyle bir düşünce içerisinde değiliz. Ve müftülük için önereceğiniz isimler varsa onu da değerlendirmeye hazırız. Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri; Rapor ve Tasarının bütünü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır Başbakanın açıklamasından, cevabından sonra. Tasarının madde madde görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Sayınız lütfen? Kabul edenler?... Sayın Emin.

KATİP- 25.

BAŞKAN- Etmeyenler?... Kabul etmeyenler?...

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sayın Emin sözü kimden çıktı efendim?

KATİP- 10.

BAŞKAN- Çekimser?... Yok. 25'e 10 oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla)- Sayın Başkan...

BAŞKAN- Buyurun Sayın Talât.

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla)- Özür dileyerek birşey sorabilir miyim?

BAŞKAN- Buyurun efendim.

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla)- Sayın Emin diye bir söz duydum. Kim, kimden çıktı efendim?

BAŞKAN- Emin Uzun'a sordum. Elini kaldırmadı da.

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla)- Efendim, sizin el, oy davet etmeye yetkiniz var mıdır?

TİCARET VE SANAYİ BAKANI ÖMER DEMİR (Yerinden)- Görüşünü alır.

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROĞLU (Yerinden)- Çekimser mi diye soracaktı.

BAŞKAN- Eli havada değildi.

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla)- Yani, işte seninkiler elini kaldırıyor, sen niye kaldırmıyorsun mu demektir?

BAŞKAN- Öyle birşey demedim efendim. Sadece oy doğrultusunu belli etmedi.

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden)- Oy doğrultunuz nedir demek istedi Başkan. Ben de evet dedim.

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla)- Peki, teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN- Hayır, estağfurullah.

KÂTİP-

DİN İŞLERİ DAİRESİ (DEĞİŞİKLİK) YASA TASARISI

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi
aşağıdaki Yasayı yapar:

Kısa İsim
6/1971

1. Bu Yasa, Din İşleri Dairesi (Değişiklik) Yasası olarak isimlendirilir ve aşağıda "Esas Yasa" olarak anılan Din İşleri Dairesi Kuralı ile birlikte okunur.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; 1'inci madde hakkında söz isteyen?... Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

KATİP -

Esas Yasanın
4'ncü maddesinin
değiştirilmesi

2. (1) Esas Yasa, 4'ncü maddesinin (1)'nci fıkrası kaldırılmak ve yerine aşağıdaki yeni (1)'nci fıkra konmak suretiyle değiştirilir:

"(1) Müftü, Başbakanın önerisi ve Cumhurbaşkanının onayı ile tayin edilen bir kamu görevlisidir. Görevlerinin ifasından dolayı İdare Heyetine karşı sorumludur.

İşine son verilmesi tayinindeki esaslara göre yapılır. İşine son verilen Müftünün amme görevinden mütevellit hakları mahfuz tutulur. Emeklilik yaşı, amme görevlilerinin emekliye ayrılma yaşıdır. Ancak bu süre birer yıllık devreler halinde, azami beş yıla kadar uzatılabilir."

(2) Esas Yasa, 4'ncü maddesinin (2)'nci fıkrasının birinci satırında yer alan "Müftü, İslâm Dini üzerine üniversite tahsili yapmış" söz dizisi kaldırılmak ve yerine "Müftü, İslâm Dini ile ilgili herhangi bir fakülte, yüksek okul veya enstitü bitirmiş" söz dizisi konmak suretiyle değiştirilir.

BAŞKAN - 2'nci madde hakkında söz isteyen?... Yoktur. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

KÂTİP -

Yürürlüğe Giriş 3. Bu Yasa, Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

BAŞKAN - 3'üncü, son madde hakkında söz isteyen?... Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; böylece madde madde görüşülmesi Tasarının ve ikinci görüşmesi sona ermiştir. Sabahleyin alınan ivedilik kararı uyarınca üçüncü görüşme Tasarının kısa adının okunması ve bütününün oylanması suretiyle yapılacaktır. Kısa ismi okuyunuz lütfen.

KÂTİP -

Kısa İsim 6/1971 1. Bu Yasa, Din İşleri Dairesi (Değişiklik) Yasası olarak isimlendirilir ve aşağıda "Esas Yasa" olarak anılan Din İşleri Dairesi Kuralı ile birlikte okunur.

BAŞKAN - Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum. Bütününü...

KÂTİP - Sayın Başkan; bir dakika, hukukçu arkadaşım ikaz etti. "Din İşleri Dairesi Kuralı" der burda, "Yasası" olacak. Düzeltiyorum Sayın Başkan.

"Esas Yasa" olarak anılan Din İşleri Dairesi Yasası ile birlikte okunur" olacak.

BAŞKAN - Evet, düzeltilmiş olarak, redaksiyonu ile Tasarının bütünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir. Hayırlı, uğurlu olsun.

Sayın milletvekilleri; gündemde bir tasarı var, Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Memurları Emeklilik (Değişiklik) Yasa Tasarısı. Arzu ederseniz, devam edip bitirmekse amacınız...

DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI KENAN ATAKOL (Yerinden) Sondur efendim.

BAŞKAN - Sonuncudur, kısadır, devam edelim.

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) - Bu son Yasadır, bitsin devam edelim.

BAŞKAN - Peki efendim.

ENVER EMİN (Lefkoşa) (Yerinden) - Eğer uygun görürseniz devam edelim.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; şimdi de 2'nci sırada yer alan Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Memurları Emeklilik (Değişiklik) Yasa Tasarısı ile İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporunun görüşülmesine geçiyoruz. Sayın Komite Başkanı buyurunuz.

(Meclis Başkanı Hakkı Atun Başkanlık Kürsüsünü Meclis Başkan Yardımcısı Dt. Sait Güven'e devreder.)

İDARI VE SOSYAL İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI HÜSEYİN CURCIOĞLU
Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

CUMHURİYET MECLİSİ İDARI VE SOSYAL İŞLER KOMİTESİNİN
"VAKIFLAR VE DİN İŞLERİ DAİRESİ MEMURLARI
EMEKLİLİK (DEĞİŞİKLİK) YASA TASARISINA (Y.T.NO:
371/4/89)" İLİŞKİN RAPORUDUR.

Komitemiz, 26 Ekim 1989 tarihli toplantısında görüşülmeğe üzere iletilen ve ivediliği alınmış Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Memurları Emeklilik (Değişiklik) Yasa Tasarısının (Y.T.No: 371/4/89), Tasarının Ek'teki gerekçesi ile Vakıflar ve Din İşleri Dairesi yetkililerinin verdiği bilgiler çerçevesinde görüşmüş ve çalışmalarını tamamlamıştır.

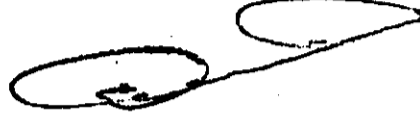
Komitemiz, Tasarının 1'nci ve 2'nci maddelerini aynen ve oybirliği ile; 3'ncü maddesini teknik düzenleme yaparak oybirliği ile kabul etmiştir.

Yürürlüğe giriş maddesi olan 4'ncü maddesi, olası mağduriyetleri giderebilmek gerekçesiyle, Yasanın 2'nci maddesi kurullarının 11 Ekim 1989 tarihinden başlayarak yürürlüğe gireceği şeklinde düzenlenmiş ve oybirliği ile kabul edilmiştir.

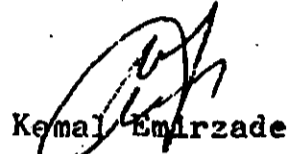
Komitemiz, Tasarının tıfını oybirliği ile kabul etmiştir.

Komite üyelerinden Sayın Kemal Enürzade, Sayın Ergin Abdullah ve Sayın Hüseyin Angolenli, Tasarının maddelerine ve tıfına çekimsiz oy kullanmışlardır.

Komitemiz, Tasarının sunulan Rapor ışığında değerlendirilerek kabulünü oybirliği ile Genel Kurullar salık verir.

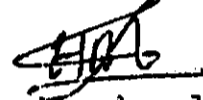
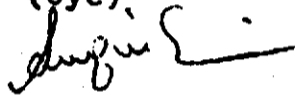

Hüseyin Curcioğlu
(Başkan)

Kemal Emirzade
(Başkan Vekili)

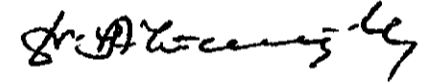
Ergin Abdullah
(Üye)

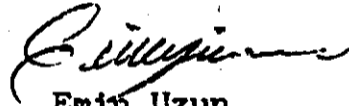
Hüseyin Angolemlı
(Üye)

Onay F. Demirciler
(Üye)

Yüksel Tüccaroğlu
(Üye)

Emin Uzun
(Üye)

-EK-

VAKIFLAR VE DİN İŞLERİ DAİRESİ MEMURLARI
EMEKLİLİK (DEĞİŞİKLİK) YASA TASARISI GEREKÇESİ

GENEL GEREKÇE:

56/1987 sayılı Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Memurları Emeklilik Yasası'nın uygulanması sırasında bazı yorum güçlükleri ile karşılaşmakta ve bazı tereddütler hasıl olmaktadır.

İşbu Değişiklik Yasa Tasarısı ile, Esas Yasa'nın uygulanmasında karşılaşılan yorum güçlüklerinin ve bunun sonucu olarak hasıl olan tereddütlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1:

Yasa'nın iami düzenlenmektedir.

Madde 2:

Bu maddenin amacı, Esas Yasa'nın, emeklilik hakkı kazandıran hizmetleri düzenleyen 3.maddesinin değiştirilerek, sonradan Vakıflar ve Din İşleri Dairesi'nde (Evkaf ve Müftülük Daireleri) emeklilik hakkı kazandıran bir mevkiye atanmış olmak koşuluyla, herhangi bir Evkaf İşletmesinde yapılan hizmetin de, hizmet birleştirilmesi yoluyla emeklilik hakkı kazandıran hizmet sayılmasını olanaklı kılmaktır.

Bu değişiklik ile, Esas Yasa'ya göre özel hizmet eklemesi olarak emeklilikten sayılmakta olan Vakıflar ve Din İşleri Dairesi (Evkaf ve Müftülük Daireleri) bünyesi dışındaki birtakım hizmetlerin (her türlü Devlet hizmeti v.b) yanısıra Vakıflar İdaresi bünyesi kapsamında yapılan Evkaf İşletmelerindeki hizmetlerin de, özel hizmet eklemesi olarak emeklilik hakkı kazandıran hizmetten sayılması mümkün hale gelmektedir.

Bu esada, Esas Yasa öncesindeki Vakıflar emeklilik mevzuatında (Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Memurları Emeklilik Tüzüğü), Evkaf İşletmelerindeki hizmetlerin, emeklilikten sayılmalarının yanısıra fiili hizmet olarak da sayıldıklarını dikkate alınarak, bu değişiklik ile, Esas Yasa'nın yürürlük tarihi olan 30 Temmuz 1987 tarihinde, emeklilik hakkı kazandıran bir mevkiye atanmış olarak görev ifa eden Vakıflar ve Din İşleri Dairesi (Evkaf ve Müftülük Daireleri) personelinin Evkaf İşletmelerinde yapmış oldukları hizmetlerin fiili hizmet olarak hesap edilmesi hedeflenerek, bahse konu personele o dönemin emeklilik mevzuatı ile tanınan hakların ellerinden alınarak mağdur edilmelerinin önlenmesi amaçlanmıştır.

Madde 3:

Bu maddenin amacı ise, Esas Yasa'nın 33. maddesinin 5. fıkrasına açıklık getirmektir. Bilindiği üzere, Esas Yasa'nın 33.maddesinin 5.fıkrasının amacı, ilk kez Esas Yasa ile getirilen yirmibeş yıl fiili hizmet yükümlülüğünden ve ellibeş yaşını doldurmuş olma koşulundan, Esas Yasa öncesi hizmette bulunan Evkaf Dairesi Memurlarını ve MÜFTÜLÜK Memurlarını muaf tutmaktır.

Uydu, Esas Yasa'nın 33.maddesinin 5.fıkrasında "Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Görevlisi" söz dizisi yerine sahven "Vakıflar İdaresi Görevlisi" söz dizisi kullanılmakla; sonki, Esas Yasa öncesi hizmette olan MÜFTÜLÜK Memurları tahna konu muafiyet kapsamı dışında bırakılmak istenmiştir gibi bir durum yaratılmış olmaktadır.

Bu itibarla, bu madde ile sözkonusu yanlışlığın düzeltilmesi ve Esas Yasa öncesi hizmette olan hak sahibi tüm memurların (Evkaf Dairesi Memurları ve MÜFTÜLÜK Memurları) emekli olabilmek için Esas Yasa ile gerekli kılınan yirmibeş yıl fiili hizmeti tamamlamış olma ve ellibeş yaşını doldurmuş olma koşullarından muaf tutulmalarının sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 4:

Yasa'nın yürürlüğe girişi düzenlenmektedir.

- 1489A -

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Komite Başkanı
Hüseyin Curcioğlu.

Sayın milletvekilleri; Rapor ve Tasarının bütünü
üzerinde söz isteyen var mı? Buyurun Sayın Hüseyin
Angolemlî.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, sayın
milletvekilleri; ben komisyonda da söyledim, düşüncelerimizi
burdan aktaracaktık.

Değerli arkadaşlar; biz kimsenin özellikle emeği
ile geçinenlerin mağdur olmasını istemeyiz. Dolayısıyla
mağduriyetlerini giderecek düzenlemelere olumlu
yaklaşırız. Mağdur durumda olan yüzlerce yurttaşımız
vardır. Biz bekleriz ki Evkaf Dairesi için düşünülen
bu olumlu yaklaşım emekli polislerimiz için ve daha
diğer alanlardan emekliye ayrılan yurttaşlarımız için
de düşünölsün ve mağduriyetlerini giderici düzenlemeler
huzurumuza getirilsin. Bugünkü değişiklikle mağdur olan
bazı yurttaşlarımızın mağduriyetleri giderilmiş
olacaktı. Fakat asıl olan genel mağduriyettir. Bugün
ölkemizde farklı sistemlerden dolayı yurttaşlarımızın
büyük bir bölümü mağdur olmuş durumdadır. Biz TKP
olarak bütün bu mağduriyetleri ortadan kaldırmakla köklü
çözümün tek sosyal güvenlik sistemi ile mümkün ola-
bileceğine inanmaktayız ve parti olarak da tek sosyal
güvenlik sistemi için yaptığımız çalışmaları
süratlendirdik ve ilk aşamada bu konunun mutlaka gündeme
getirilmesi ve çözüme kavuşturulmasına inanmaktayız.
İşte biz bu düşüncemizle bugün önümüze getirilen bu
(Değişiklik) Yasa önerisine olumlu oy vereceğiz. Saygılar
sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Hüseyin Angolemlî.
Başka söz almak isteyen var mıdır? Buyurun Sayın Kemal
Emirzade.

.../1490

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ilgili Tasarının komitede görüşülmesi sırasında grubumuzu temsilen komitede yaptığımız çalışmalar sırasında grubumuza danışma gereğini ilgili Tasarı ile ilgili grubumuza danışma gereğini duyduk. Bu nedenle oy doğrultumuzu komite aşamasında belirlemedik. Şimdi yapılan düzenleme bir mağduriyeti ortadan kaldıran düzeyde bir düzenlemedir, o doğrultuda bir düzenlemedir.. Grubumuzda yatığımız değerlendirmeye göre ilgili Tasarıya olumlu oy vereceğiz. Yalnız şurası bir gerçektir ki Vakıflar ve Din İşleri Dairesindeki personelin, mağduriyeti olan personelin bu mağduriyeti giderilirken başka sektörlerde, başka kurumlarda çalışan insanların mağduriyetleri sözkonusudur. Daha başka bir deyişle hala daha değişik sosyal güvenlik biçimleri gündemde olduğu nedeni ile belli zamanlarda bu tür anomaliler, bu tür olumsuzluklar karşımıza çıkmaktadır.

Ama bunların düzeltilmesi, kalıcı bir biçimde, köklü bir biçimde düzeltilmesi yönünde de Hükümetin ciddi çalışma yaptığını da görmemekteyiz. Sadece seslendirmede kalıyor. Tek sosyal güvenliği benimsiyoruz. Bu sadece dilde kalıyor. Bunu seslendiriyor, yani hükümet yetkilileri de bunu seslendiriyor zaman zaman. Yalnız bu burda kalıyor. Yani ona dönük birtakım yasal çalışmalar halen yapılmamaktadır. Örneğin; önümüze çıkar zaman zaman, Kooperatifte çalışan insanların emeklilik hakkı niye yoktur diye soru işareti geliyor veya belli sektörlerde çalışan insanlar değiştiği zaman çalışma yerlerini niye daha önce çalıştığı yerlerin hizmet yılları eklenmesin yeni çalıştığı sektörün yıllarına falan gibi birtakım anomaliler, olumsuzluklar önümüze gelir, dayanır ve bunu çözme yönünde böylesine palyatif, böylesine işte bir kişiyi ilgilendiren hem de, bir kişiyi ilgilendiren ilgili Yasada, yani şimdi görüştüğümüz Yasada, Komitede de söylediler, bir maddesi özellikle bir tek kişiyi ilgilendiren bir düzenlemedir. Böylesine bir tek kişiyi ilgilendiren bir düzenlemeyi bir yasa çalışması olarak getiririz ve böylesine uğraşlar içerisine gireriz.

Tek sosyal güvenlik sistemini biz Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak benimsemekteyiz. Bu yönde yapılacak olumlu çalışmalara katkımız olacaktır. Yalnız beklentiler vardır. Beklentiler vardır fakat bir de şu endişe de vardır. Çalışan kesimlerde haklı olarak şu endişeler de vardır. Hükümete güvensizlik nedeni ile geliyor bu. Deniyor ki bir tek sosyal güvenlik sistemi getirilirse bizim bazı haklarımız geriye götürülecek mi? Böyle bir endişe de vardır belli çalışan kesimler içerisinde. İşte bu endişeleri de ortadan kaldıracı çalışmalar içerisine ancak girilebilir. Yani iyiyi kötüye çekerek değil, olumsuzluğu veyahut da kötü durumda olanı iyileştirerek bir düzenleme, bir olumlu düzenleme ancak tek sosyal güvenlik sistemini yurttaşın, özellikle çalışan kesimin beğenisine ancak sunabileceğiz.

Evet, bu çerçevede yapılacak çalışmalara yine katkı yapacağımızı bir kez daha duyurarak ilgili Tasarıya da olumlu oy vereceğimizi Genel Kurulun bilgisine getirmek ister, teşekkür ederim.

- 1492 -

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kemal Emirzade. Başka söz isteyen var mıdır?... Yoktur.

Sayın milletvekilleri; Rapor ve Tasarının bütünü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Madde madde görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?...Yok. Oybirliği ile kabul edilmiştir. Lütfen okur musunuz?

KATİP -

VAKIFLAR VE DİN İŞLERİ DAİRESİ MEMURLARI
EMEKLİLİK (DEĞİŞİKLİK)
YASA TASARISI

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi
aşağıdaki Yasayı yapar:

Kısa İsim
56/1987

1. Bu Yasa, Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Memurları Emeklilik (Değişiklik) Yasası olarak isimlendirilir ve aşağıda "Esas Yasa" olarak anılan Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Memurları Emeklilik Yasası ile birlikte okunur.

BAŞKAN - 1'inci madde üzerinde söz isteyen var mı? Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Çekimser?... Yok. Oybirliği ile kabul edilmiştir.

.../1493

KÂTİP -

Esas
Yasanın
3'ncü
madde-
sinin
değişti-
rilmesi

2. Esas Yasa, 3'ncü maddesinin (11)'nci fıkrasından hemen sonra aşağıdaki yeni (12)'nci fıkra konmak suretiyle değiştirilir:

"(12) Sonradan Vakıflar ve Din İşleri Dairesinde (Evkaf ve Müftülük Daireleri) emeklilik hakkı kazandıran bir mevkiye atanmış olmak koşuluyla, kesintili olup olmadığına bakılmaksızın, herhangi bir Evkaf İşletmesinde yapılan hizmet.

Evkaf İşletmesinde yapılmış olan hizmet özel hizmet eklemesi olup diğer hizmetlerle birleştirilir.

30 Temmuz 1987 tarihinde Vakıflar ve Din İşleri Dairesinde (Evkaf ve Müftülük Daireleri) emeklilik hakkı kazandıran bir mevkiye atanmış olarak görev ifa eden Vakıflar ve Din İşleri Dairesi (Evkaf ve Müftülük Daireleri) görevlilerinin bu fıkra kapsamındaki hizmet sürelerine ise yukarıdaki (8)'nci fıkra kuralları uygulanır ve bu hizmet süreleri fiili hizmet sayılır.

Ancak bu fıkra kapsamına girenlerin hizmet süreleri için her ne ad altında olsun emeklilik maaşı veya İhtiyat Sanaat Vakıflar ve Din İşleri Dairesi (Evkaf ve Müftülük Daireleri) katkısını almamış olmaları, almış oldukları İhtiyat Sanaat Vakıflar ve Din İşleri Dairesi (Evkaf ve Müftülük Daireleri) katkısını, ikramiye tazminatını ise hak sahibi oldukları tarihten başlayarak üç ay içerisinde Vakıflar ve Din İşleri Dairesine (Evkaf ve Müftülük Daireleri) ödemiş olmaları koşuldur."

BAŞKAN - 2'nci madde üzerinde söz isteyen var mı? Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oybirliği ile kabul edilmiştir.

KATİP -

3. Esas Yasa, 33'ncü maddesinin (5)'nci fıkrası kaldırılmak ve yerine aşağıdaki yeni (5)'nci fıkra konmak suretiyle değiştirilir:

Esas
Yasanın
33'ncü
madde-
sinin
değiş-
tiril-
mesi

"(5) Bu Yasanın yürürlüğe girmesinden önce emeklilik hakkına sahip olan Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Görevlileri, bu maddenin (1)'nci ve (2)'nci fıkra kuralları kapsamı dışındadırlar."

BAŞKAN - 3'ncü madde üzerinde söz isteyen?... Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oybirliği ile kabul edilmiştir.

KATİP -

4. Bu Yasanın 2'nci maddesi kuralları, 1 Ekim 1989 tarihinden başlayarak, diğer kuralları ise Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

BAŞKAN - 4'ncü madde üzerinde söz isteyen?... Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; ikinci görüşme sona erdi. Üçüncü görüşme kısa isim okunmak ve bütünü oylanmak suretiyle yapılacaktır. Lütfen kısa ismi okur musunuz?

KATİP -

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi
aşağıdaki Yasayı yapar:

1. Bu Yasa, Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Memurları Emeklilik (Değişiklik) Yasası olarak isimlendirilir ve aşağıda "Esas Yasa" olarak anılan Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Memurları Emeklilik Yasası ile birlikte okunur.

BAŞKAN - Tasarının bütününe oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...Reddedenler?... Çekimser?... Oybirliği ile kabul edilmiştir. Hayırlı uğurlu olsun.

Sayın milletvekilleri; böylece gündemimiz tamamlanmıştır.

Dönem 1, 5'inci yıl, 1'inci Olağanüstü birleşim 2 Kasım 1989 Perşembe sabah saat 10.00'da yapılacaktır.

Olağan 9'uncu birleşimimiz de 3 Kasım 1989 Cuma günü sabah saat 10.00'da yapılacaktır.

GÜNDEM:

1. Başkanlığın Genel Kurula sunuşları,
2. Özel gündemde yer alacak işler.
3. Seçimler ve oylaması yapılacak işler.
4. Sorular.
5. Genel görüşme ve Meclis araştırması yapılması, Gündemde belirtilen 15 madde.
6. Görüşülecek tasarı ve öneriler ile komitelerden gelen diğer işlerdir.

Birleşimi burda kapatıyorum. Teşekkür ederim.

Kapanış Saati: 13.03

.../1496

DONEM: I

YIL: 5

CUMHURİYET MECLİSİ
8'inci Birleşim
31 Ekim 1989 Salı
Saat 10.00

GÜNDEM:

- I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI
- II. ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER.
- III. SEÇİMLER VE OYLAMASI YAPILACAK İŞLER:
 - (1) Ceza (Değişiklik No:2) Yasa Tasarısı (Y.T.No: 359/4/89)'nın üçüncü görüşmesi.
- IV. SORULAR
- V. GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASI.
- VI. GÖRÜŞÜLECEK TASARI VE ÖNERİLER İLE KOMİTELERDEN GELEN DİĞER İŞLER:
 - (1) Üst Kademe Yöneticileri (Değişiklik No:2) Yasa Tasarısı (Y.T.No:373/5/89) ve İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
 - (2) Şirketler (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:297/3/88) ve Hukuk ve Siyasi İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
 - (3) Kahvecizade Hafız Mustafa Faik Efendi Mülhak Vakfına ilişkin İstibdal Muamelesine ilişkin Kararın Onaylanmasına ilişkin Karar Tasarısı (G.K.T. 8/4/89) ve Hukuk ve Siyasi İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
 - (4) Din İşleri Dairesi (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:104/1/86) ve İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
 - (5) Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Memurları Emeklilik (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:371/4/89) ve İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.